

AHORA

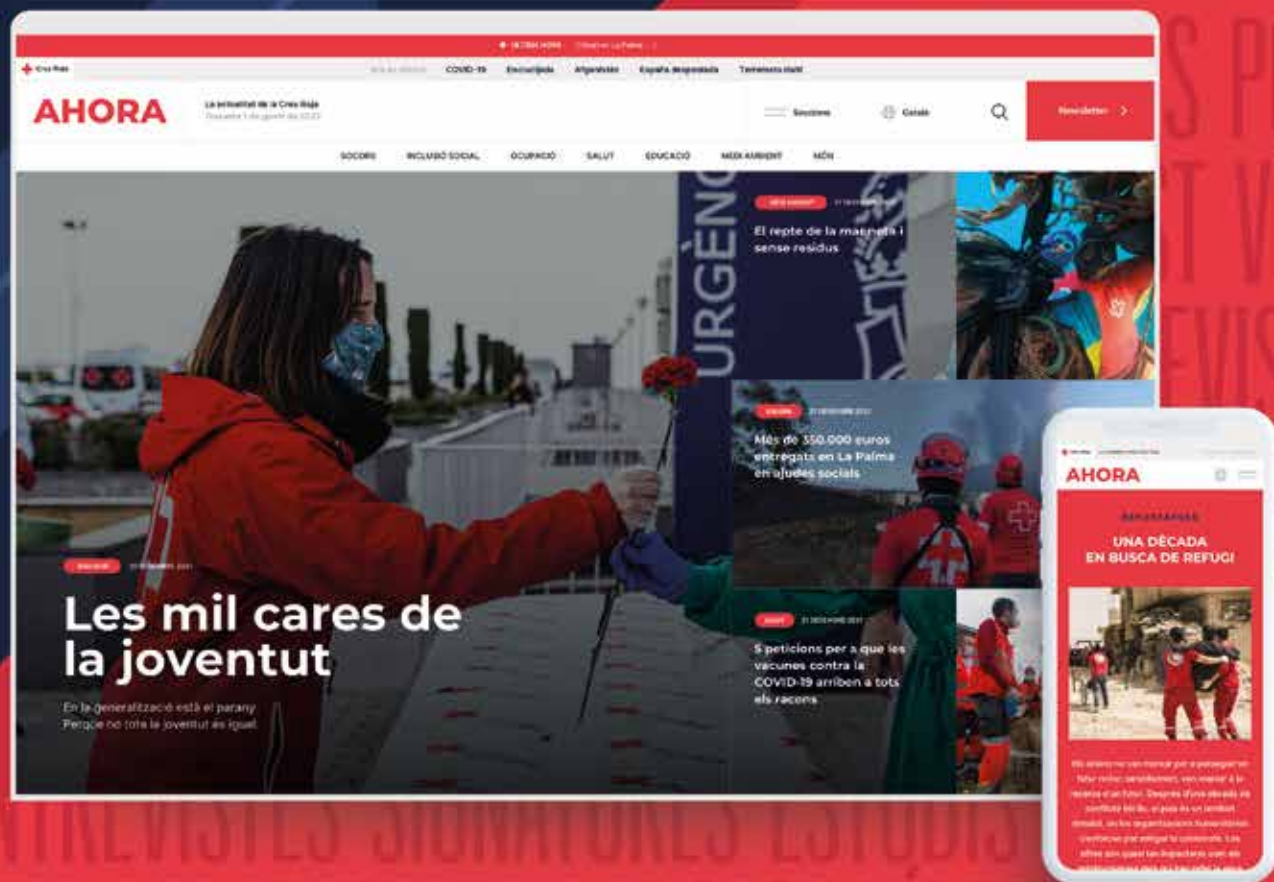

UN MILIÓ DE PETITES HISTÒRIES

Per una 'Alimentació conscient' · Contra la solitud no desitjada · El talent jove busca feina · Calcular, reduir i compensar · Hospitals plens de color i alegria · La Humanitat en forma d'abraçada · El futur a La Palma

TOTA L'ACTUALITAT DE LA CREU ROJA CADA DIA A L'ABAST DE LA MÀ

Entra a cruzroja.es/ahora i descobreix un milió de petites històries al nostre mitjà digital. Menys despesa de paper, més compromís amb la sostenibilitat.

UNEIX-TE ARA AL NOSTRE BUTLLETÍ INFORMATIU
Subscriu-te a la web d'AHORA i rep al teu correu les notícies que més t'interessen, quan tu vulguis.

Creu Roja

Creu Roja,
Fundada l'any 1870.
XII època.

Directora: Belén Viloria.
Coordinació:
Lobo Agencia Digital

Comitè editorial:
Cristina Ortuño, María Trénor, Miguel Domingo (Andalusia), Alicia Pilar Giménez (Aragó), Daniel Fidalgo (Astúries), Xavier Pozo (Balears), Magdalena Hernández i Eva Alfonso (Canàries), Lorena Pérez (Cantàbria), Gema Ibáñez i Jesús Rodríguez (Castella-la Manxa), Fernando Andrade (Castella i Lleó), Òscar Velasco (Catalunya), Lorena Freije (Galícia), Javier Alonso (La Rioja), Isabel Álvarez i Javier Cortecero (Madrid), Pilar López (Melilla), Enrique Santo (Múrcia), José Aldaba (Navarra) i Álvaro García (País Basc).

Adreça:
Avenida Reina Victoria, 26.
28003 Madrid.
Telèfon: 900 22 11 22
Email: revista@cruzroja.es
web: www.cruzroja.es/ahora

Edita: Lobo Agencia Digital SL.
Adreça: C/ Travessia s/n
La Marina, 46024 València.
www.loboagenciadigital.com

Impressió: Rivadeneyra.
Tirada: 655.000 exemplars.
ISSN: 2792-6923
Dipòsit legal: V-3419-2021

Per a qualsevol reclamació referent a la distribució de la revista, poseu-vos en contacte amb el vostre Comitè Provincial. Creu Roja és una publicació plural, respectuosa amb les opinions dels seus col·laboradors i articulistes encara que no les comparteixi necessàriament.

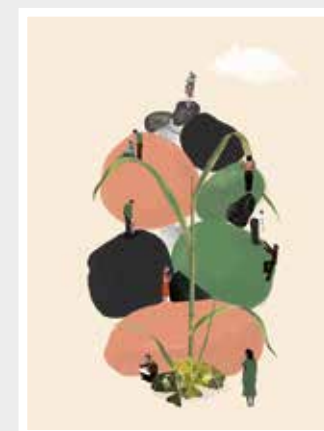
www.cruzroja.es

**Truca'ns al
900 22 11 22**

AHORA

L'actualitat de la Creu Roja · NÚM. 01 · Any 2021

SOCORS

04 Seguir ajudant La Palma

SALUT

08 Per una 'Alimentació conscient'
14 Entrevista a Laura Rojas Marcos
16 Radiografia de la vulnerabilitat social de les persones ateses en pandèmia

INCLUSIÓ SOCIAL

18 Palliar la solitud, tancar la bretxa
25 Veus de l'Espanya despoblada

OCUPACIÓ

26 El talent jove busca feina
31 Entrevista a Carolina A. Herrera

EDUCACIÓ

32 La foto: Humanitat
34 Reconeixements
35 Voluntariat, una força viva

MEDI AMBIENT

36 Omplir els hospitals de color i alegria
40 Calcular, reduir i compensar per lluitar contra l'escalfament global
44 L'escassetat d'aigua, una amenaça per a la humanitat. Per Fernando Valladares

47 Vinyetes per despertar consciències

48 Entrevista amb Àngel León

52 Salvament Marítim: una aliança que salva vides

MÓN

54 Haití: Un poble colpejat que torna a posar-se dempeus

58 Entrevista a Brais Lorenzo

64 Cor. Per 72 kilos

LA NOSTRA PORTADA

Patricia Bolinches @laboli

Patricia Bolinches es dedica al disseny gràfic i a la il·lustració editorial. La seva feina és el reflex directe de la seva curiositat, de la recerca de la bellesa, l'harmonia i la llibertat d'expressió. Aquestes pedres són el símbol de la unió, del treball en equip, de petits i grans projectes que sumen. Són els elements que conformen el pilar que estem construint entre totes les persones que formen part de Creu Roja per aconseguir una societat millor.

2021, l'any de l'esperança

Javier Senent,
President de Creu Roja
Espanyola i voluntari

Després d'un 2020 que va fer trontollar els fonaments del món sencer, en què ens vam trobar de sobte en la línia de sortida d'una llarga, complexa i incerta carrera per fer front a totes les conseqüències derivades de l'expansió de la COVID-19, l'any 2021 va començar amb les esperances dipositades en les vacunes però també amb la seqüència de noves i múltiples emergències; algunes inèdites, altres conseqüència de conflictes polítics internacionals, i altres, fruit i conseqüència del canvi climàtic -una qüestió de persones per a nosaltres i una de les nostres grans prioritats- que han estat una tònica general al llarg de l'any i ens han posat a prova com a organització i com a societat.

Totes aquestes circumstàncies han intensificat la desigualtat d'oportunitats, la discriminació i intolerància que pateixen diferents col·lectius, la fragilitat de totes i cadascuna de les persones, però també la immensa energia solidària de la societat.

Aquesta força ha permès esquivar les bretxes que s'han ampliat en els àmbits de la salut, social, econòmic, educatiu i mediambiental, i que s'han expressat a través de l'aïllament i la solitud, la pèrdua de l'ocupació, la impossibilitat de cobrir les necessitats bàsiques o l'exclusió digital de tantes persones.

Som i oferim el que la societat ens aporta en cada moment, ja sigui en forma de treball voluntari, donacions, a través d'aliances amb empreses o organitzacions o de la cooperació amb les Administracions Públiques.

Tenim el privilegi de poder transformar la vostra solidaritat en respostes que creen esperança, oportunitats o futur, tant en les persones que estan veient agreujada la situació de precarietat en què vivien, com de les que, lamentablement, s'han quedat sense els mitjans de vida que fins ara gaudien.

Hem rebut solidaritat, molta, i vull destacar que no només ha estat material, sinó també emocional i tan qualitativa, que ens ha permès assumir projectes impensables ara fa un any. Estem profundament agraïts.

A més de l'enorme mobilització de persones que durant la pandèmia ens ha permès donar resposta a les necessitats en tota la nostra activitat, en tot moment i a tot arreu, tampoc hem parat d'innovar, unint el millor d'organitzacions i persones expertes i voluntàries, per crear eines tecnològiques que assegu-

rin la nostra màxima transparència, noves solucions d'intel·ligència artificial i tecnologia humanitària que garanteixin la protecció i autonomia de les persones, i noves propostes que ens ajudin a construir entorns inclusivament i sostenibles.

Ideològicament, hem reforçat la nostra adhesió als nostres principis fonamentals; Humanitat, Imparcialitat, Neutralitat, Independència, Voluntariat, Unitat i Universalitat, fent-nos més sensibles a les necessitats humanitàries actuals, i amb els quals hem pogut trobar les respostes més adequades, evitar les confrontacions fruit de la polarització, aconseguir millors mostres de cohesió, generar més aliances i complicitats, mostrar la força i potencialitat del voluntariat organitzat i, saber que el que fem localment, contribueix a les nostres causes globals.

La nostra màxima que només estarem bé quan totes i tots, sense excepció, estiguem fora de perill, ha reforçat la nostra personalitat internacional i ens ha dut a contribuir de manera decisiva com a moviment Internacional de la Creu Roja o Mitja Lluna Roja durant tota la pandèmia i actualment lluitem perquè les vacunes arribin a totes les persones i treballem en prevenció perquè el canvi climàtic afecti el menor nombre de persones i comunitats.

Creiem que avui som una organització millor, gràcies al fet que la societat espanyola ha demostrat, amb escreix, ser cada vegada millor. Som un reflex de la societat, per això ens definim com una organització de la societat per a la societat.

Sens dubte, l'única i millor resposta és la que prové dels nostres iguals, de la societat, d'una societat mobilitzada a la qual uneix el desig i la determinació de millorar la vida de les persones que ho tenen més difícil.

A través d'aquesta nova publicació, **AHORA, l'actualitat de la Creu Roja**, compartirem amb tu anualment una petita mostra de l'impacte que junts estem aconseguint en la societat. Mentrestant, et convidem a que et subscriguis a AHORA online, on estaràs al dia de la nostra actualitat, segons els teus interessos, i a més, contribuiràs a la sostenibilitat del nostre planeta.

Gràcies pel teu esforç i el teu compromís. Gràcies per aportar, sumar i ajudar a crear una societat millor.

Moltes gràcies.

EN XIFRES

14.589.430

de persones beneficiàries el 2020

14.564

persones
treballant a
Creu Roja

255.929

persones
voluntàries

1.350.237

de socis,
incloent-hi
persones sòcies
i empreses

«CREIEM QUE AVUI SOM UNA ORGANITZACIÓ MILLOR, GRÀCIES AL FET QUE LA SOCIETAT ESPANYOLA HA DEMOSTRAT, AMB ESCREIX, SER CADA VEGADA MILLOR»

DADES EXTRETES
DE LA MEMÒRIA
DE CREU ROJA 2020

SOCORS

FOTO: MARCOS BEN MAGEG

SEGUIM AJUDANT LA PALMA

L'erupció del volcà Cumbre Vieja, a la Palma, va sacsejar no només l'illa canària, sinó tot el país. Des de Creu Roja activem totes les nostres capacitats per fer front a aquesta catàstrofe.

19 de setembre. 15:12 hora local. El volcà de Cumbre Vieja, a l'illa de la Palma, entra en erupció. Creu Roja reacciona i desplega els seus Equips de Resposta Immediata en Emergències (ERIE) d'alberg, recerca i salvament en el medi terrestre, comunicacions i atenció psicosocial. Mesos després, l'emergència deixa milers de persones evacuades, habitatges soterrats per la lava i centenars d'hectàrees arrasades que, en molts casos, han destruït els mitjans de vida de veïns i veïnes palmeres.

Fins al desembre de 2021, des de Creu Roja havíem atès a **5.765 persones** de 2.012 unitats familiars; de les quals 1.056 eren menors. També hem entregat més de 4.621 ajudes socials per valor de 733.000 euros, que **vam començar a reparar el 30 de setembre passat**. Dos mesos després de l'erup-

ció, els quatre ERIE intervinents estaven atenent entre 25 i 30 persones diàriament. Moltes d'aquestes ajudes van ser lliuraments econòmics (targetes de compra en supermercats, targetes moneder per necessitats específiques, vals de material escolar...), també vam repartir productes de primera necessitat, a més de mascaretes FFP2 i ulleres protectores per protegir-se de l'aire. Cada dia **distribuïm més d'12.500 euros en diferents tipus d'ajudes socials**. Tampoc ens oblidem dels menors. Creu Roja Joventut va habilitar l'espai 'Sonrisas Libres' perquè nens, nenes i adolescents tinguessin un espai d'oci per poder suportar millor la situació.

Per poder dur a terme tota aquesta tasca, comptem amb un **equip de 400 persones**, que no només estan actuant sobre les necessitats presents, sinó també les futures. Tenim una cartera de projectes a curt, mitjà i llarg termini per donar suport i assistir a les persones damnificades, i contribuir a la seva recuperació durant els propers mesos, amb especial atenció a la infància, persones grans i nuclis familiars que han patit la pèrdua total de les seves llars i mitjans de subsistència. La seguretat alimentària, la salut de la població, el suport psicosocial, el suport a l'ocupació i el suport escolar o el retorn i rehabilitació dels habitatges són només algunes de les nostres prioritats.

Creu Roja compta amb un equip format per gairebé 400 persones a l'illa de La Palma

Finalment, des de Creu Roja també hem posat en marxa el servei telefònic de suport psicològic 'Creu Roja t'escolta La Palma' per atendre les necessitats d'atenció psicològica o acompanyament emocional de la població.

Els més de cinc milions d'euros recaptats fins a principis de desembre, gràcies a les aportacions d'empreses i particulars, ens permetran desenvolupar diferents projectes i serveis per a les persones afectades pel volcà fins a finals d'aquest any 2022. +

Rebre, acollir i acompanyar

Creu Roja va ser l'encarregada dels dispositius de recepció i acollida de les persones afganeses evacuades a l'agost i octubre passats.

El 19 d'agost van començar a arribar a la base aèria de Torrejón de Ardoz (Madrid) les primeres persones evacuades des de l'Afganistan a petició de la Secretaria d'Estat de migracions i en col·laboració amb la Unitat Militar d'Emergències.

Creu Roja va ser l'encarregada de desplegar el dispositiu d'acollida i el primer acompanyament per a les persones que arribaven i els seus familiars.

En el primer dispositiu a l'agost, hi van intervenir més de 350 persones de la Creu Roja. Es va establir un dispositiu amb capacitat per a 800 persones i es van instal·lar diversos albergs perquè les persones poguessin descansar, a l'espera que el Govern els derivés a una altra ubicació, com a part de l'acord entre els membres de la Unió Europea.

El principal repte durant aquests primers moments fou el de donar atenció a persones que arribaven extremadament desubicades. Creu Roja també va prendre la temperatura i va fer test d'antígens per evitar brots de COVID-19.

A més, ens vam encarregar de la filiació, de la identificació precoç de vulnerabilitats, de l'atenció psicosocial -a través del nostre ERIE d'Atenció Psicosocial- i de l'atenció a menors amb els equips de sensibilització i informació davant Emergències, que va comptar amb un espai de ludoteca infantil. Així mateix, vam traslladar les unitats familiars ja identificades a les zones d'acollida i els vam facilitar articles de primera necessitat.

El segon operatiu va tenir lloc l'11 i 12 d'octubre de 2021. Més de 240 persones d'origen afganès procedents del Pakistan van arribar al nostre país. L'acollida va comptar amb la participació de 220 persones de Creu Roja per

atendre les famílies que, en aquesta ocasió, van arribar amb un gran nombre de gent gran i de menors. Per atendre els nens i nenes, Creu Roja Joventut va habilitar un espai on brindar suport emocional en aquestes primeres hores lluny del seu país.

Acabada aquesta fase de l'operatiu, les famílies que s'han quedat a Espanya entren en un programa d'asil en què també participa Creu Roja. +

La xifra

550

550 persones de Creu Roja van participar en els dos dispositius d'acollida

Les marques de Filomena

Gener de 2021 va despertar cobert de blanc. Filomena va afectar molts punts de la nostra geografia i va deixar, al seu pas, greus conseqüències.

Des de 1971 no hi havia hagut a Espanya una borrasca com Filomena. A part de deixar imatges per al record, també va afectar bona part de la península. Des de la Comunitat Valenciana a Aragó, passant per les dues Castelles i Madrid, on tot va quedar paralitzat. També deu províncies van estar en màxima alerta per baixes temperatures i amenaça de col·lapse.

Els equips d'Emergències de Creu Roja estaven preparats per intervenir abans fins i tot que la borrasca comencés. L'actuació es va dividir fonamentalment en dues fases: la d'emergència, marcada per la neu, centrada en atendre els vehicles atrapats a les carreteres i en fer arribar aliments i medicaments a les persones que s'havien quedat incomunicades; i una segona fase d'emergència social que va centrar els seus esforços en atendre a les persones més vulnerables, especialment a les persones sense llar, la gent gran i les persones dependents que viuen soles i que no van poder sortir de casa.

Des del començament de Filomena i fins que totes aquestes zones van tornar a la normalitat, Creu Roja va mobilitzar a tot el territori a més de 1.450 persones i va realitzar més de 13.200 intervencions. A més, va habilitar més de 4.500 places d'alberg en diferents comunitats. Es van fer més de 3.000 trucades a persones grans per fer seguiment de les seves necessitats i es van lliurar més de 3.600 lots d'aliments i 3.200 mantes. +

La xifra

4.500

Places d'alberg que es van habilitar en diferents comunitats.

Crisi migratòria a Ceuta

■ Davant la crisi migratòria sense precedents desencadenada a la frontera amb Ceuta el mes de maig passat, Creu Roja va estar present per atendre les persones que creuaven la frontera per terra o per mar, moltes d'elles en situacions de salut precàries. Des de Creu Roja vam fer les primeres atencions humanitàries a través dels nostres Equips de Resposta Immediata d'Emergències (ERIE) especialitzats en ajuda humanitària. Aquests equips van desenvolupar tasques de primers auxilis; assistència sanitària d'emergència; distribució d'aliments, aigua i roba a les persones que ho van necessitar; suport psicosocial principalment enfocat a menors, dones embarassades i persones vulnerables; i rescat i Salvament Marítim.

FOTO: BRAIS LORENZO

PER UNA ALIMENTACIÓ MÉS CONSCIENT

“Digues què menges i et diré qui ets”. Anthelme Brillat-Savarin, autor del primer tractat de gastronomia, va promulgar aquestes paraules fa uns 200 anys. Actualment, en ple segle XXI, l'alimentació continua sent clau i una recent campanya de Creu Roja en demostra el perquè.

Un paisatge a la cassola. Aquest és el suggerent nom d'una sèrie documental que lidera Creu Roja sota la seva campanya 'Alimentació conscient', un projecte amb diferents eixos i un objectiu: reivindicar la gastronomia espanyola i recordar la importància de portar uns hàbits de vida saludables i sostenibles. 'Un paisatge a la cassola', sèrie documental amb un total de 19 episodis (que es poden trobar al canal de YouTube de Creu Roja), no és l'única proposta d'aquesta iniciativa, on també s'inclouen, a través de diferents formats i canals, un manifest, notícies, receptes setmanals i un mapa de recursos.

Diferents maneres de comunicar amb un missatge comú, com explica Belén Vilorio, directora de Marca i Comunicació de Creu Roja. “Tot el moviment de la Creu Roja i la Mitja Lluna Roja comparteix aquesta visió de sostenibilitat i lluita contra el canvi climàtic. Volem convidar la societat a saber-ne més per actuar millor. Menjar bo, sa, assequible i tenint cura del planeta i de les persones és possible”, afirma.

L'adopció d'hàbits saludables i la prevenció de conductes nocives són línies centrals en l'estratègia de Creu Roja. Arran de la crisi derivada de la COVID-19, vam començar a detectar que l'alimentació ciutadana tenia risc d'empitjorar. Així va ser com va néixer la campanya 'Alimentació conscient'.

Una de les claus del projecte, assenyala Sandrine da Cunha, tècnica de l'àrea de Coneixement de la Salut de Creu Roja, se centra a triar bé. Pensant en la nostra salut, però també en el medi ambient. “Avui dia, el sector alimentari té obligació de col·locar als seus envasos tota la informació sobre l'origen del producte, els ingredients, el distribuïdor... està pràcticament tot aquí”, apunta. I, com se sol dir, la informació és poder.

Això no implica que no calgui adoptar una actitud activa davant de l'alimentació i saber què ens ofereixen els productes que ens envolten. “Aprendre a fer una llista de la compra i a llegir les etiquetes, a interpretar la informació nutricional... poden ser coneixements que ens permetin guanyar consciència quan trio una fruita produïda a Espanya en comptes de Costa Rica; quan decideixo emportar-me a casa un pa integral en comptes d'un de blanc; o quan sóc conscient de la data de caducitat i la durada real dels productes per evitar el malbaratament alimentari”, evidencia da Cunha.

La consciència no és una actitud que es treballi únicament de portes a dins: també quan sortim de casa convé tenir-la present. Anar a un restaurant i emportar-nos el que ha sobrat a casa és un hàbit cada vegada més estès. Qualsevol pas, per petit que sigui, contribueix a frenar una situació que deixa esgarrifoses xifres rere seu. Només a Es-

Pots veure la sèrie documental 'Un paisatge a la cassola' aquí

LES RECEPTES D'APROFITAMENT SÓN UNA SOLUCIÓ PER EVITAR MALGASTAR ALIMENTS

A l'hora de fer la compra, el producte local i proper és la millor opció.

panya es rebutgen 7,7 milions de tones de menjar a l'any (21.000 tones diàries). Per tot això, ara més que mai és moment d'actuar.

Habitualment, s'associen els aliments de major qualitat amb un preu més elevat. No obstant, no ha de ser així. "Quan trio comprar productes de temporada, les fruites i verdures, principalment, són més econòmiques i també tenen major qualitat nutricional. Passa el mateix quan trio comprar en mercats municipals, on sol haver-hi més varietat i també preus més econòmics", incideix la tècnica de Creu Roja.

A l'hora d'adquirir aliments, la quantitat també és un element a tenir en compte. Cal comprar només el que necessitem, així que és important que mirem prèviament què tenim al rebost i què ens pot fer falta. La llista de la compra, recorda Da Cunha, es pot fer a qualsevol lloc, de manera que no hi ha excusa possible. Si a això hi sumem les receptes d'aprofitament per espremer al màxim els productes, serem cada vegada més conscients d'aquesta situació.

Comerç local i de proximitat

A l'hora de fer la compra o triar entre diversos productes, el valor d'allò proper sempre serà la millor opció, ja que ens permet trobar productes tan valuosos com sostenibles. "Quan decideixo comprar taronges de València, estic contribuint a la sostenibilitat ambiental perquè compro

un producte que ha de recórrer una distància més petita que les taronges sud-africanes, per exemple. A més, quan compro al productor local evito intermediaris i contribueixo a la sostenibilitat d'aquest mateix agricultor", explica Sandrine da Cunha.

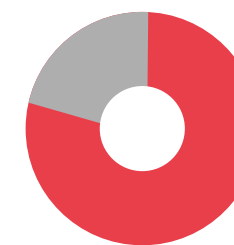
Hi ha una sèrie d'aliments, d'altra banda, que s'han posat molt de moda perquè es considera que els beneficis que aporten són extraordinaris. I no són precisament pocs. "La xia, la quinoa o les baies de goji, però també el sèsam, les lleties o els nabius", posa com a exemple Sandrine da Cunha, que diu que hi ha molts d'aquests aliments a la nostra disposició; la gran majoria locals. Per això, no hem d'oblidar-los.

Una alimentació més conscient implica més compromís amb un mateix o una mateixa i amb el medi ambient. Una decisió individual que, sens dubte, afecta allò col·lectiu, allò proper, l'important. Cultivem, doncs, la consciència. +

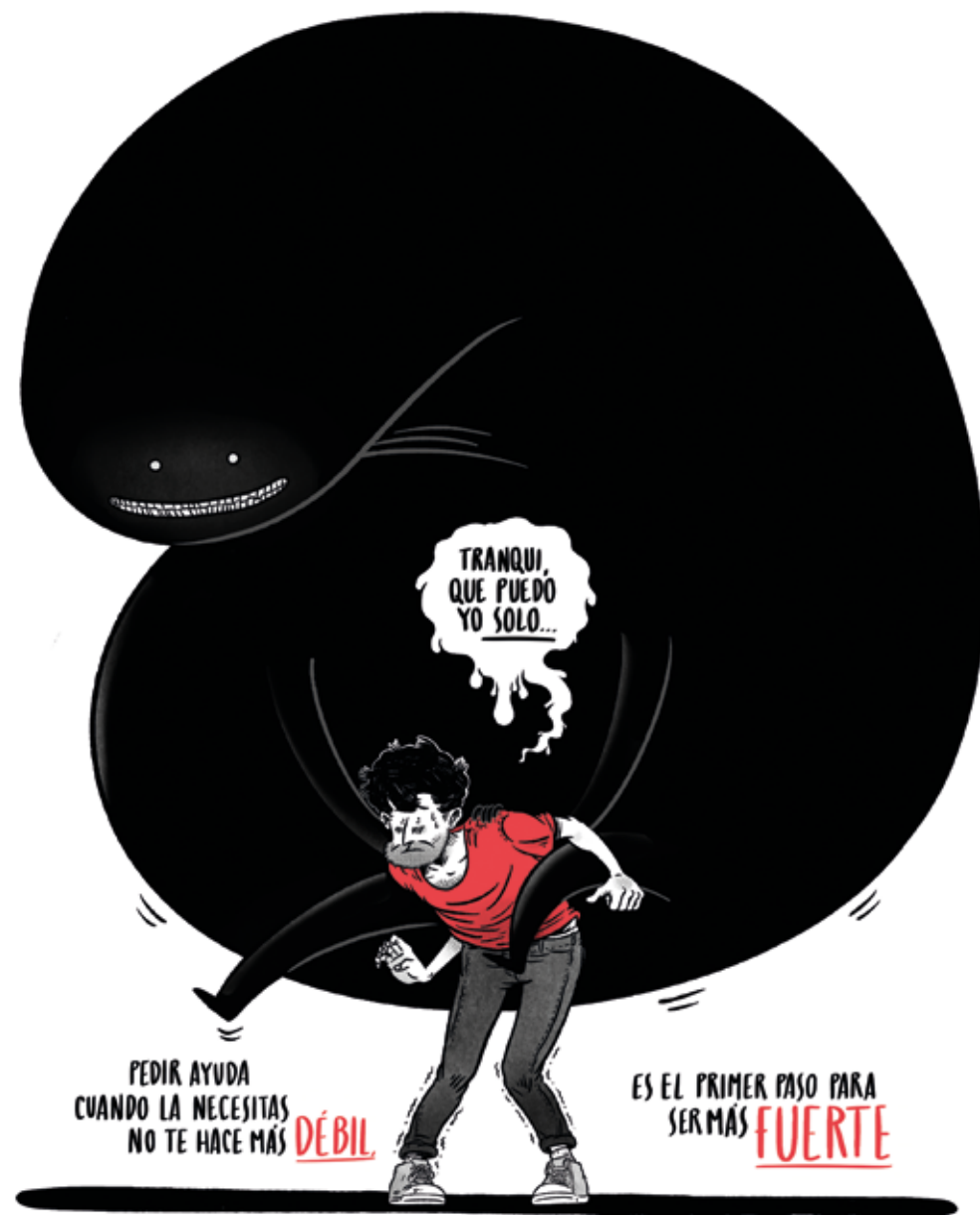
En xifres

7,7M

Només a Espanya es rebutgen 7,7 milions de tones de menjar a l'any (21.000 tones diàries).

Prop del 17% dels aliments disponibles (unes 931 milions de tones) es malgasten.

Una trucada ho pot canviar tot

Creu Roja T'escolta és un servei que va néixer el 13 d'abril de 2020 per oferir suport i acompanyament psicosocial a través del telèfon.

IL·LUSTRACIÓ: ALFONSO CASAS

TENIR L'OÏDA (I EL COR) OBERT

Les persones que han utilitzat aquest servei agraeixen la seva existència. "El meu pare es va morir, i jo estava molt limitat a nivell psicològic... He sentit que m'escoltava gent formada, amb molta generositat i molta paciència", explica una de les persones que va trucar, "Com em vaig sentir després de penjar? Em vaig sentir alleujada. Com a mínim, vaig sentir que em van escoltar", afegeix una altra de les usuàries de Creu Roja T'escolta.

Ningú s'imaginava els reptes que portaria l'any 2020:

una pandèmia mundial, el confinament, les pors derivades d'aquesta situació... un horitzó incert que, en moltes circumstàncies, va afectar (i segueix afectant) a la salut mental de moltes persones. Fruit d'aquest context nasqué l'abril de 2020 Creu Roja T'escolta, un servei per oferir suport i acompanyament psicosocial en aquests moments de necessitat a través del telèfon.

Creu Roja T'escolta, integrat dins el Pla Creu Roja RESPON davant de la COVID-19, ha ajudat ja més de 8.200 persones que han patit en la seva pròpia pell les conseqüències de la pandèmia. Persones que han perdut a éssers estimats sense tan sols poder-se'n acomiadar; personal sanitari que ha treballat en primera línia; o persones que es van quedar sense feina, són exemples de les trucades que ha atès aquest servei.

De les dades recopilades el 2020, es detecta una altra conclusió: el 67% de les trucades a Creu Roja T'escolta han estat fetes per dones, moltes d'elles cuidadores de persones grans, persones malaltes o persones amb discapacitat.

El telèfon de Creu Roja T'escolta està atès per 120 persones treballadores i voluntàries de Creu Roja, especialistes en suport i acompanyament psicosocial. També hi ha un nivell més especialitzat, al qual es deriven els casos o situacions més complexes i que està format per persones professionals de la psicologia. Es proporciona així una escolta activa a les persones que contacten amb el servei amb l'objectiu d'alleujar, dins del possible, el seu malestar i el sofriment.

Les trucades a Creu Roja T'escolta són anònimes i gratuïtes (900 107 917). L'horari d'atenció és de dilluns a dijous de 10 a 14 h. i de 16 a 20 h., i els divendres de 10 a 14 h. +

EN BREU

Vacunar i controlar la transmissió, claus per frenar el virus

■ Deu mesos després que es decretés la pandèmia, va arribar la vacuna. Conjuntament amb les administracions sanitàries de cada comunitat o ciutat autònoma, des de Creu Roja hem realitzat accions d'informació i sensibilització; hem realitzat accions de localització de persones vulnerables susceptibles de vacunació; o les hem traslladat o acompanyat al lloc de vacunació, entre altres accions, a més d'administrar la vacuna puntualment. Detectar el virus també ha estat crucial per tallar-ne la transmissió. # LaRemontada ha estat una campanya de la Federació Internacional de la Creu Roja i de la Mitja Lluna Roja que ha comptat amb el finançament de la Unió Europea per a realitzar cribatges en diferents espais i tractar d'aturar el virus.

La propera pandèmia la detectarà STAMINA

■ STAMINA és una plataforma finançada amb fons europeus que pretén combinar diferents eines ja existents (o adaptar-les i millorar-les) per predir i gestionar millor les futures pandèmies; cosa que permetrà als organismes nacionals i als serveis d'intervenció immediata anticipar-se i planificar les mesures per millorar la seguretat sanitària. Juntament amb la Fundació Tecsos i altres 38 entitats de 16 països, Creu Roja Espanyola participa en el seu desenvolupament.

“La fatiga pandèmica ens descobreix que tenir dolor emocional no és estar boig”

Doctora en Psicologia Clínica, terapeuta, investigadora i escriptora.

— ENTREVISTA A. ORTUÑO

LAURA ROJAS MARCOS

Durant els mesos més durs de la pandèmia, la psicòloga es va bolcar en atendre nombrosos pacients en situació de vulnerabilitat. També ho va fer durant l'11S i l'11M, sent voluntària de suport de Creu Roja.

— **Abans de la pandèmia, els països destinaven menys del 2% dels seus pressupostos a la salut mental, servirà tot el que ha passat perquè deixi d'estar infravalorada?**

— Més que infravalorada, estigmatitzada. Hi ha massa prejudicis, que al cap i a la fi, s'originen en la ignorància i el desconeixement. Actualment, estem descobrint que tenir dificultats o dolor emocional no significa 'estar boig'. Perquè tots estem patint la fatiga pandèmica i tenim fluctuacions en el nostre estat d'ànim. És important cuidar-nos a nivell físic i mental, conèixer les nostres fortaleses i debilitats, els nostres valors.

— **Al mig de la tragèdia també descobrim un immens sentiment de solidaritat. N'hem sortit reforçats com a societat?**

— Hem patit molt, però també hem descobert molts valors positius: la generositat, el compromís o la vocació

per ajudar. Conec a molta gent que, de forma totalment voluntària, es va organitzar per realitzar accions altruistes. O d'acompanyament, perquè el sentiment de solitud és un dels perills més grans de la pandèmia.

— **Quines seqüeles emocionals ha deixat la pandèmia?**

— Com a éssers lluitadors i adaptatius, hem desenvolupat una personalitat resistent. El resultat és la 'resiliència' de la qual tant n'hem sentit a parlar. Però també és normal que seguim tenint alts i baixos a nivell emocional, que perdem la paciència més ràpid o que estem més irascibles. Hem viscut pèrdues dures i traumàtiques.

— **A l'inici de la pandèmia, vam posar en marxa el telèfon 'Creu Roja T'escolta' d'acompanyament psicossocial. Moltes de les trucades eren dones, algunes víctimes de violència de gènere que havien de conviure amb el seu maltractador.**

— He atès alguns casos que m'han tret la son durant tota la pandèmia. Són situacions en què és molt difícil intervenir, perquè hi tens un accés limitat, i posar en marxa tota la maquinària legal és massa complicat. La policia ha respost bé, però la Justícia no tant. Les dones maltractades estaven en una situació d'extrema vulnerabilitat, perquè viure 24 hores amb el teu maltractador és una tortura que deixa empremta de per vida.

— **Vostè va viure els atemptats de l'11S i els de l'11M. Ha pogut fer valer ara els seus aprenentatges d'aquelles situacions?**

— De les experiències anteriors, doloroses i traumàtiques, n'he extret aprenentatges que m'han ajudat en el present. Una de les coses que vaig aprendre de l'11S és a ser pacient amb els meus dols i amb les meves autoexigències, a escoltar al meu cos i intentar no caure en les tiranies dels 'haver de'. També intento pensar en positiu, en el que sí tinc, sense oblidar mai el sofriment. +

Unir forces, transformar la societat

La feina de Creu Roja se sosté en dos pilars bàsics: un és el nostre voluntariat; l'altre, els socis i sòcies que ens donen suport i les aliances empresarials que fan possible tirar endavant cada projecte.

Avancem amb aquestes aliances per trobar solucions innovadores a les necessitats socials i estratègies col·laboratives amb un benefici mutu: que les persones vulnerables millorin la seva ocupabilitat i accedeixin al mercat laboral i les empreses augmentin la seva reputació social, connectin amb el seu entorn local i realitzin processos de selecció i contractació basats en el talent i no en estereotips i prejudicis.

Els problemes són de tota la societat i les solucions només arribaran mitjançant la unió de forces en pro d'un objectiu comú, en el nostre cas, la igualtat d'oportunitats i de tracte en el mercat laboral. Amb aquest enfocament, les empreses tenen un paper important en la generació de mercats inclusius. Hem aconseguit arribar en els últims anys a sinèrgies i objectius comuns, on tots guanyem perquè actuem de forma conjunta i coordinada, obtenint un impacte positiu en els col·lectius vulnerables sobre els quals Creu Roja actua.

Són moltes les empreses que estan posant el seu focus d'activitat empresarial en criteris ètics, que tenen a veure amb la sostenibilitat del planeta, la justícia social i els drets humans. Els Objectius de Desenvolupament Sostenible s'estan incorporant en les estratègies empresarials per contribuir a un model de desenvolupament viable i sostenible que no comprometi les necessitats de les generacions futures.

Aliances en tots els àmbits

En Creu Roja teixim aliances empresarials en tots els àmbits geogràfics del nostre país, ja que la població vulnerable a la qual atenem pot estar en un petit poble o en una gran ciutat. Aquesta implantació territorial i la nostra contrastada experiència nacional i internacional, ens permet ser un bon soci per a qualsevol empresa perquè coneixem de primera mà les necessitats socials intrínseques de cada regió,

provincia o poble. Els reptes que planteja la nostra societat són enormes i la solució ve donada per una conjunció d'iniciatives entre les quals té un lloc rellevant la garantia dels drets socials, l'accés a una ocupació digna o la transició tecnològica per a milers de persones en dificultat social. A través de les aliances empresarials, veiem un impacte real d'aquesta col·laboració i com, units, podem generar veritables canvis en la societat. +

RADIOGRAFIA DE LA VULNERABILITAT SOCIAL DE LES PERSONES ATESES EN PANDÈMIA

Creu Roja analitza l'impacte de la COVID-19 en la població atesa per l'Organització a través del Pla RESPON

Informe

Aquesta crisi ha impactat sobre una població que, en molts casos, no havia aconseguit superar els efectes de la crisi anterior i ha empès noves persones i famílies a condicions de màxima fragilitat

El 33,4% de les persones ateses va perdre la feina després del 13 de març de 2020

Una població més jove (44 anys de mitjana), amb major proporció de llars amb fills menors d'edat i majors taxes de pobresa i atur. Així és el perfil de les persones que han acudit a Creu Roja per primera vegada durant la pandèmia. És una de les grans conclusions que s'extreuen de l'estudi -presentat al març de 2021-, "l'impacte de la COVID-19 a la població atesa per Creu Roja a través del Pla RESPON". L'impacte de gènere vinculat a la crisi, l'especial vulnerabilitat de les llars amb fills menors d'edat (més del 95% dels nens i nenes viuen en llars que no superen el llindar de pobresa) i la incidència de la bretxa digital en la vulnerabilitat de la població atesa són altres aspectes rellevants que es desprenen de l'estudi.

Un any després que es declarés la pandèmia, presentem aquest estudi que pretén contribuir a incrementar el coneixement d'administracions públiques, entitats socials i població en general sobre la vulnerabilitat social, visibilitzant les peculiaritats d'aquesta crisi i el seu impacte en les persones més vulnerables, per contribuir a donar una resposta més ajustada i eficaç a les conseqüències de la pandèmia.

L'estudi recava dades tant de població que ja venia sent atesa per Creu Roja abans de la pandèmia (el 78,4%), com d'aquelles persones que han anat a Creu Roja per primera vegada (21,6%). Una de les grans conclusions és el diferent perfil entre aquests dos col·lectius. Els usuaris incorporats arran de la pandèmia són clarament més joves (44,4 anys de mitjana, davant dels 65,1 anys que ja havíem atès). En ambdós casos, les dones són majoritàries. Varia també la composició de les llars. El 50,2% de les llars noves té entre els seus membres a algun menor de 16 anys, mentre que aquesta circumstància només es dona en el 22,1% de les llars amb una relació prèvia amb Creu Roja. També es veuen considerables diferències en la situació socio-econòmica dels dos col·lectius: més habitual en

les persones ja ateses per Creu Roja abans de la pandèmia és la jubilació (43,3%), mentre que les persones ateses arran de la mateixa són sobretot desocupades (51,7%).

De la investigació se n'extreu una altra conclusió rellevant. Les persones usuàries del Pla RESPON es troben en una situació molt més vulnerable que el conjunt de la població, assolint taxes elevadíssimes en tots els indicadors que mesuren pobresa i vulnerabilitat. De les persones que van acudir per primera vegada a Creu Roja, el 95,2% de les seves llars està en risc de pobresa o exclusió (AROPE), el 92,6% estan per sota del llindar de la pobresa, el 63,1% experimenten privació material severa i el 56,2% té a l'atur a tots els seus membres en edat laboral. +

En xifres

369€

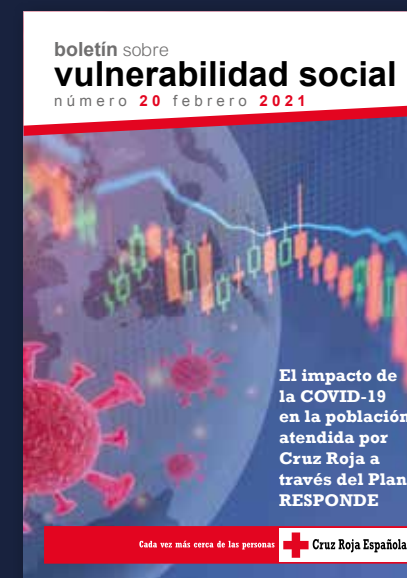
És la mitjana d'ingressos de les persones ateses

73%

És la xifra de llars sota el llindar de la pobresa

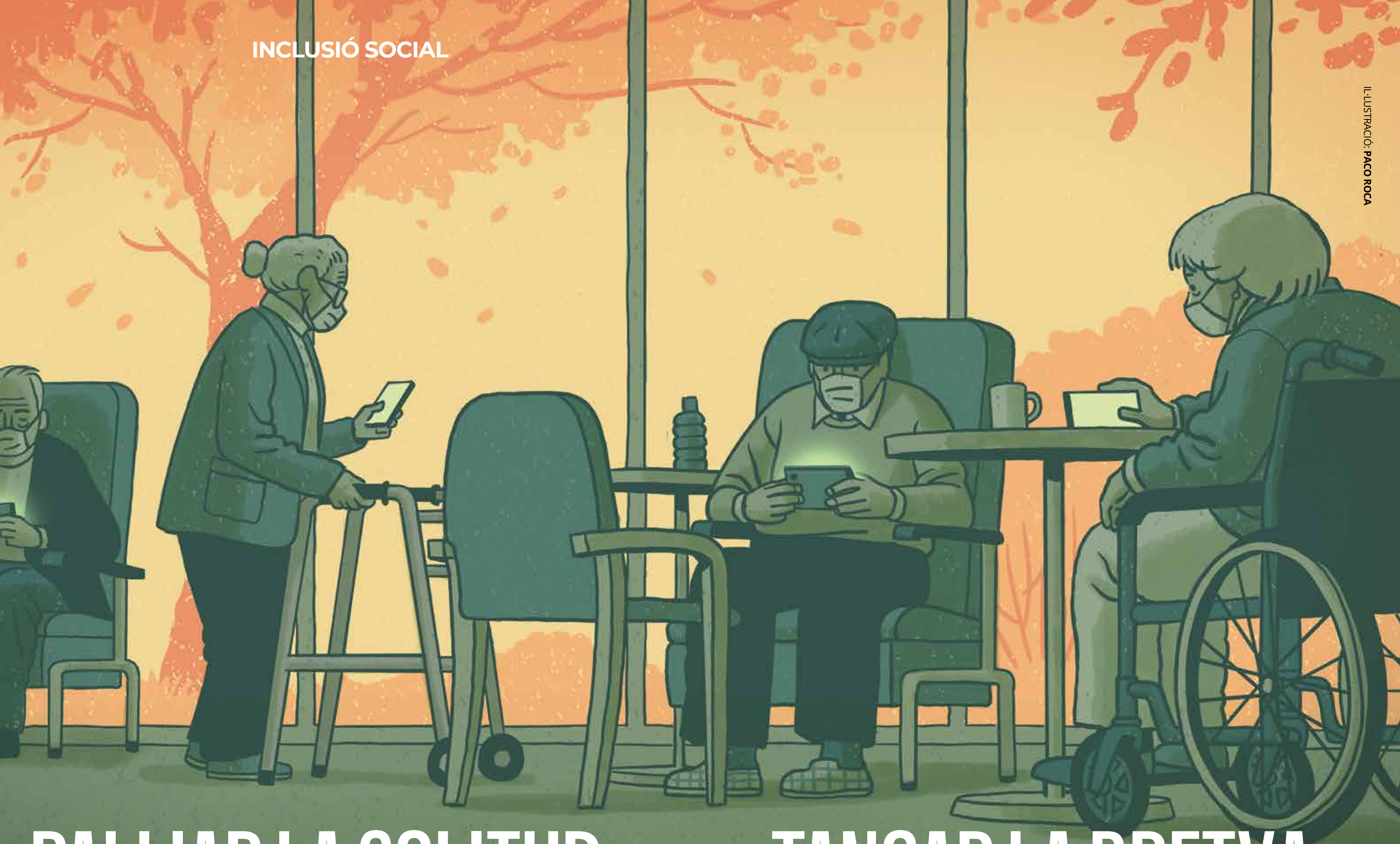

Si vols llegir l'informe complet, accedeix amb aquest QR

El impacto de la COVID-19 en la población atendida por Cruz Roja a través del Plan RESPONDE

Cada vez más cerca de las personas Cruz Roja Española

PALLIAR LA SOLITUD,

TANCAR LA BRETXA

La pandèmia ha colpejat tota la societat, però ha impactat amb especial duresa en les persones grans. La distància amb el món digital i la solitud no desitjada són dues de les barreres que més els perjudiquen.

La gent gran han estat un dels col·lectius més afectats per la pandèmia, sobretot si no tenen autonomia. Pot ser que pateixin alguna malaltia, que tinguin por de sortir al carrer pel contagi, o potser no ho facin perquè el seu edifici no té ascensor. N'hi ha amb dificultats per fer la compra, seguir uns hàbits de vida saludables o valer-se de les eines tecnològiques. Moltes d'elles viuen una solitud no desitjada, sense contacte amb familiars ni amics. Des que es va declarar la pandèmia, a Creu Roja hem creat nous projectes d'acompanyament i hem reforçat les línies d'assistència que ja portàvem a terme. L'àrea de Gent Gran, amb Discapacitat i Cuidadores, que atén prop de 260.000 persones a l'any, és de per si la més activa pel que fa al nombre de persones beneficiàries i intensitat de les intervencions. Arran de la pandèmia, els seus responsables han vist com s'incrementaven els perfils vulnerables i apareixien noves necessitats. Una de les primeres coses que vam fer a la desescalada va ser acompanyar a moltes persones grans en les seves passejades.

Acompanyar en les primeres passejades

Una parella de voluntàries de Palma (Mallorca) va acompanyar a l'Antònia, de 99 anys, al seu primer passeig després del confinament. "Quan es va tancar el centre de dia durant l'estat d'alarma, només vam poder seguir al seu costat per trucades de telèfon, però no vam voler perdre'ns un moment tan especial com la sortida", expliquen des d'allà. El seu cas és semblant al de la Maria Jesús, que viu a Vitòria al costat del seu marit. Cap dels dos pot baixar al carrer, de manera que depenen del personal de Creu Roja perquè, totes les setmanes, algun voluntari o voluntària els acompanyi a passejar. "D'aquesta manera, també s'ofereix un respir als familiars que han estat cuidant d'ells durant el confinament", assegura Eva Tolaba, la voluntària que ha acompanyat a aquest matrimoni durant les seves primeres passejades. Com l'Eva, milers de voluntaris i voluntàries arreu del país dediquen part del seu temps a millorar la vida de les persones grans.

Més enllà de l'acompanyament, Creu Roja desenvolupa accions de tot tipus, algunes bastant desconegudes, a favor de la gent gran. Van des d'ajudar a aixecar-se del llit als que no poden fer-ho per si mateixes, fins explicar-los els resultats d'unes analítiques mèdiques, sense oblidar tota mena de tallers per perseguir la seva autonomia.

La voluntària Eva Tolaba acompanya José Luis Irazu durant les seves primeres passejades després del confinament.

Reduir l'aïllament i la solitud

Espanya és el segon país del món amb més esperança de vida, només per darrere del Japó, segons dades de l'Organització per a la Cooperació i el Desenvolupament Econòmic (OCDE). "Per a la societat en si és una conquesta: els avenços científics ens permeten viure més, però és important que sigui en bones condicions", reflexiona Joaquín Pérez, responsable del Programa de Persones Grans, amb discapacitat i cuidadores de Creu Roja que parla de dos objectius paral·lels: "Que l'esperança de vida s'ampliï i que la possibilitat de tenir autonomia a partir dels 65 anys creixi".

Un dels principals reptes als quals ens enfrontem com a Organització -també com a societat- és el de l'aïllament i la solitud no desitjada de les persones grans, que també afecta altres perfils socials: persones immigrants, persones refugiades o sol·licitants d'asil, víctimes de violència... El projecte Enredate intenta abordar aquest problema des d'un enfocament actiu i participatiu per generar xarxes de

suport. I ho fa a partir d'una premissa bàsica: que les persones grans continuïn el major temps possible en el seu entorn, sense traslladar-les a cap centre específic, perquè, en la majoria de casos, es poden cobrir les seves necessitats en l'ambient domèstic.

Des de l'Àrea de Gent Gran posen molt èmfasi en "no infantilitzar" al col·lectiu, sinó al contrari, tractar a les persones com a subjectes de drets, afavorint que exercixin la seva pròpia autonomia. "De vegades creiem que les persones grans no poden decidir. Si no tenen problemes que els impedeixin prendre decisions, per què no poden triar on o amb qui volen estar?", es planteja el responsable del programa Joaquín Pérez. Les accions perquè les persones grans no pateixin la solitud estan dirigides a enfortir el seu entorn i al fet que recuperin les seves relacions de forma independent. "Al final, nosaltres podem fer-los companyia a casa durant un temps limitat, dues o tres hores. Però hem d'intentar que creïn la seva pròpia xarxa", prossegueix Joaquín Pérez.

“EL MÉS IMPORTANT ÉS VIURE AMB MÉS AUTONOMIA A PARTIR DELS 65 ANYS”

Que la bretxa no es converteixi en esquerra

Existeix una bretxa digital a Espanya que sobretot afecta la gent gran. Aquesta distància amb el món digital s'ha evidenciat encara més durant la pandèmia. Quan la COVID-19 ens va obligar a cancel·lar les nostres activitats presencials, a la Creu Roja ens vam reinventar per poder seguir prestant assistència i no perdre el contacte amb aquelles persones sense família.

La tecnologia es va convertir en la nostra millor aliada. Vam facilitar telèfons mòbils per a les persones beneficiàries perquè poguessin parlar amb els seus éssers estimats, vam elaborar quaderns digitals, tallers en línia i fins i tot vam oferir classes d'activitat física a través de l'assistent de veu Alexa. Juntament amb la Fundació Accenture i Amazon vam crear una skill (funcionalitat) per Alexa. A l'inici de la pandèmia, vam incloure nous continguts informatius a la nostra web amb l'objectiu de reduir l'impacte de la COVID-19 a la societat, però hi havia persones grans que no podien accedir-hi perquè no tenien els coneixements i els mitjans. “Ens vam plantejar el repte de traslladar-los a un assistent de veu, un dispositiu Alexa, que combinés àudio i imatge”, explica Carlos Capataz, director de l'Àrea de Coneixement de Serveis Tecnològics Digitals. Així va ser com vam crear un nou servei digital basat en les capacitats de la intel·ligència artificial, utilitzant Alexa com a canal de veu per arribar a les persones més vulnerables.

La pandèmia ha estat un al·licient més per impulsar la línia al voltant de l'alfabetització digital. “Volem dotar de competències digitals a les persones grans”, constata el responsable del programa. Però serà només un altre recurs més. Totes les línies que des de Creu Roja duem a terme seguiran en sintonia perquè la societat pot fer més del que imaginem per la gent gran. I cap dispositiu o pandèmia aconseguiran substituir un aspecte bàsic: el contacte amb altres persones. “Que la tecnologia no invalidi el tocar-nos, som éssers socials i ens necessitem”, conclou Pérez. +

CREU ROJA T'ACOMPANYA CONTRA LA SOLEDAT NO DESITJADA

El Multicanal T'acompanya és un servei que oferim per reduir l'aïllament i el sentiment de solitud no desitjada de les persones vulnerables. A través del telèfon o el web, qualsevol persona que ho desitgi podrà posar-se en contacte amb personal especialitzat de la Creu Roja que, de manera propera i confidencial, els atindrà. T'acompanyem si tens qualsevol dubte o simplement si necessites parlar. A T'acompanya trobaràs sempre una persona que t'escolta en el que et preocupa i t'orienta en cas de necessitat.

TELEASSISTÈNCIA

El botó vermell que t'acompanya

■ La teleassistència és molt més que un servei a distància, és el botó vermell que et cuida i et dona tranquil·litat i independència, i que premen les persones que volen sentir-se segures dins i fora de casa. La teleassistència és una ajuda per a qualsevol persona, independentment de la seva edat: gent gran, persones cuidadores, persones convalsents o amb malaltia crònica, persones que poden perdre o desorientar-se, però també per a esportistes, dones embarassades o adolescents. Una ajuda no només per a la persona usuària, sinó també per a familiars i persones properes. Si vols més informació o sol·licitar el servei de teleassistència, pots trucar al telèfon gratuït 900 100 333 o al web www.cruzroja.es/teleasistencia

FOTO: GUSTAVO LÓPEZ FAUSTO

Viure al carrer en condicions extremes

El fred i la calor extrems posen encara més en risc les persones que viuen al carrer.

A Espanya s'estima que hi pot haver unes 33.000 persones sense llar. I, si viure al carrer ja és de per si dramàtic, les inclemències del temps provoquen que aquestes persones es trobin en una posició encara més vulnerable.

Per pal·liar aquestes circumstàncies, des de Creu Roja treballem en el Projecte d'Atenció Integral a Persones Sense Llar a tot el territori a través de les Unitats d'Emergència Social (UES). Cafè, menjar, roba d'abric, materials de neteja i higiene, atenció sanitària i (molta) atenció a nivell personal. Aquestes són les pautes que segueixen els integrants de les Unitats d'Emergència Social en les seves tasques de suport a les persones que viuen al carrer. Entre el repartiment de kits especials d'hivern per a persones sense llar també s'hi troben màrfeques, sacs de dormir, roba interior, guants i gorros... +

En Pepe és voluntari de Creu Roja des de 2004

Si la societat és diversa, el voluntariat n'és més

■ En José Manuel Rodríguez, més conegut com a Pepe, porta 6.500 hores de voluntariat a l'esquena. Des de l'any 2004, ha participat en diversos projectes de Creu Roja. Afable i afectuós amb les persones beneficiàries i els companys i companyes, sempre aconsegueix crear un bon clima.

En Pepe té síndrome de Down; també una disposició enorme per donar un cop de mà. Implicat, dinàmic i responsable, és un gran exemple de la diversitat que existeix en el nostre voluntariat. Perquè si la societat és diversa, el voluntariat (sens dubte) n'és més.

VEUS DE L'ESPANYA DESPOBLADA

Un estudi de Creu Roja indaga en les necessitats i oportunitats que ofereix l'Espanya despoblada en l'actualitat

A l'53% del territori espanyol només hi viu el 5% de la població i la densitat és inferior a 12,5 habitants per quilòmetre quadrat. Espanya és, així, el país amb més superfície despoblada del sud de la Unió Europea. Aquestes són només algunes de les xifres que recull l'estudi *La vulnerabilitat social en el context de l'Espanya despoblada* elaborat per Creu Roja. L'Espanya despoblada està formada per extenses àrees escassament habitades per una població cada vegada més envellida sense suficients fonts de treball ni accessos adequats a serveis bàsics. La manca de transport públic i de connectivitat, el tancament o manca d'escoles, els escassos serveis sanitaris o socials, així com la cada vegada més gran absència d'oficines bancàries o caixers automàtics, configuren la complexa realitat d'aquestes persones. Afortunadament, hi ha solucions. La investigació aposta per una major eficiència i eficàcia en la distribució de fons mitjançant polítiques que tinguin en compte l'heterogeneïtat del territori, la biodiversitat dels ecosistemes o els modes de producció i de vida locals. La supervivència del nostre entorn rural, després de tot, depèn d'això. +

Informe
La vulnerabilitat social en el context de l'Espanya despoblada és una investigació de Creu Roja que analitza la situació de les persones ateses per l'Organització en aquestes zones, especialment davant la pandèmia ocasionada per la COVID-19

Si vols saber més sobre la realitat de l'Espanya despoblada, accedeix amb aquest QR.

L'ocupació decent, la que permet una vida digna i aconseguir l'emancipació i la transició a la vida adulta, s'està convertint en una quimera per a part de la joventut. Només el 2020, Espanya va obtenir la pitjor taxa d'atur juvenil de tota la Unió Europea. Segons l'Institut Nacional d'Estadística, aquell any es va tancar amb una taxa d'atur juvenil del 40,13%, és a dir, quatre de cada deu joves de menys de 25 anys es trobava a l'atur.

Un dels compromisos de Creu Roja és generar oportunitats d'activació laboral i capacitar les persones joves en situació de vulnerabilitat per a la seva participació i inclusió en el mercat laboral. L'any 2020, prop de 38.000 persones menors de 30 anys van participar en el Pla d'Ocupació. Un d'aquests joves va ser en Jesús Ojeda.

En Jesús Ojeda se sentia "atrapat" quan va esclatar la pandèmia i el posterior confinament. "Creu Roja em va ajudar en el pitjor moment", explica. En menys de tres mesos, va aconseguir formar-se i trobar una feina. "Sonarà de pel·lícula, però no tot és tan fosc, fins i tot quan hi ha una pandèmia mundial; també hi ha oportunitats. Ho aconseguirem", assegura en Jesús.

Iniciatives que canvien vides

Dins el Pla d'Ocupació de Creu Roja es duen a terme diferents iniciatives específiques per a joves. En elles es treballa la millora de l'ocupabilitat a través del desenvolupa-

EL TALENT JOVE BUSCA FEINA

L'any 2020, de les 100.000 persones que van rebre ajuda del Pla d'Ocupació de Creu Roja, un 38% (38.000) eren menors de 30 anys. La realitat dels i les joves és complexa. I, en els moments més difícils, tothom necessita una petita ajuda.

L'any 2020, 38.000
persones menors de
30 anys van participar
en el Pla d'Ocupació
de Creu Roja

L'ocupació és la millor oportunitat que tenen milers de persones en dificultat social per integrar-se a la societat.

ment de competències bàsiques, digitals, transversals i professionals; l'adquisició de competències clau d'aprenentatge per retornar al sistema educatiu; o l'aprenentatge d'una professió d'acord amb les necessitats i oportunitats del mercat laboral, on es busca l'acostament a entorns reals de treball.

A en Miguel Ángel González, el Pla d'Ocupació de Creu Roja el va ajudar a trobar el seu lloc en el món. El jove d'Aranda de Duero (Burgos) havia enllaçat "contractes dolents" "un darrere l'altre i no sabia què fer. L'única cosa que tenia clara era que volia "formar-se i professionalitzar". Millorar. El Pla d'Ocupació de Creu Roja li va aportar el que estava buscant. "Per fi he trobat el meu lloc", diu. Les pràctiques que va fer en un restaurant van fer que se n'adonés que la seva vocació era l'hostaleria.

La Miriam Ballano, d'altra banda, es va quedar sense feina arran de la pandèmia. I va decidir invertir el temps que tenia en aprendre. La jove terapeuta ocupacional, que està fent un curs de màrqueting digital i xarxes socials amb Creu Roja, es planteja emprendre: construir la seva feina somiada. En aquest sentit, els Premis Impulsa a l'Autoocu-

pació són una iniciativa de Creu Roja que des de 2020 busca reconèixer projectes d'autoocupació posats en marxa o ja consolidats per persones emprenedores per promoure la igualtat d'oportunitats en l'emprenedoria, especialment després del context que ha deixat rere seu la pandèmia.

La formació, clau per a la l'ocupabilitat

El nivell d'ocupabilitat està condicionat, habitualment, per un nivell baix d'estudis. Així ho confirmen les nostres dades. El 28% de persones que han participat en les iniciatives del Pla d'Ocupació de Creu Roja no ha acabat l'Educació Secundària Obligatòria (ESO), mentre que un 29% ha abandonat la formació després d'arribar a aquest nivell.

Projectes com # EmpleadoDigital pretenen capgirar aquestes xifres. La innovació és un recurs indispensable en aquesta iniciativa que busca donar resposta a les necessitats en matèria d'ocupabilitat, no només de la joventut, sinó també d'altres col·lectius vulnerables. Amb aquesta finalitat, es fan grups de treball amb empreses tecnològiques, formació en ocupacions emergents i en llocs de treball del sector tecnològic, així com itineraris semipresencials.

LES ALIANCES SÓN IMPRESCINDIBLES PER TIRAR ENDAVANT EL NOSTRE PLA D'OCUPACIÓ

Però res d'això seria possible sense les aliances empresarials. Només el 2020, més de 10.000 empreses es van implicar en el Pla d'Ocupació de Creu Roja amb prop de 25.000 aliances. I el que queda per fer en un camí on el més important és que les empreses i la ciutadania, en conjunt, aportin i sumin.

És una realitat que el mercat laboral té una gran demanda, cada cop més, de nous perfils relacionats amb fer del món un lloc millor. L'aposta per l'energia neta, l'urbanisme sostenible, el consum responsable, l'acció pel clima... tot això ja no és opcional, sinó una necessitat per complir amb l'Agenda 2030 de les Nacions Unides (ONU) i els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS).

Dins del Pla d'Ocupació de Creu Roja també existeixen programes on col·laboren les àrees, tant d'Ocupació com de Medi Ambient, per oferir formació en sostenibilitat i facilitar diferents sortides laborals. El cas de la Núria Rodríguez, creadora d'EcoVisc, una empresa de fabricació de mascaretes i roba laboral sostenible -i guanyadora d'un dels premis Impulsa l'any 2020- demostra que és possible unir consciència ecològica i social.

I altres iniciatives com la seva que s'estenen per tot el territori. No hi ha cap dubte: aquelles professions que semblaven una mota a l'horitzó són les que ens permetran seguir construint un futur, ja no sostenible, sinó senzillament possible. Perquè el futur serà verd, o no serà. +

DESAFIAMENT +45 Revaloritzant el talent sènior

■ Després de les persones joves, el col·lectiu de més de 45 anys és un dels que més ens ocupa en matèria d'ocupació. Arran d'això sorgeix Desafiament +45, una iniciativa que pretén lluitar contra l'edatisme fomentant la igualtat d'oportunitats per al talent sènior. La Isabel, de 60 anys, afirma que aquest projecte "li ha canviat la vida completament". Com ella, altres persones majors de 45 anys reivindiquen que continuen sent vàlides per al mercat laboral.

20 anys ajudant a trobar feina

El Pla d'Ocupació de Creu Roja porta 20 anys creant oportunitats laborals i professionals que canvien vides. Fins a data d'avui, hem treballat amb prop de 780.000 persones.

L'any 2021 és molt especial per Creu Roja per molts motius: un d'ells, perquè el nostre Pla d'Ocupació compleix 20 anys. Dues dècades en què hem creat oportunitats que han canviat moltes vides. I les que queden.

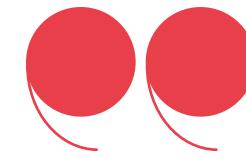
Fins a data d'avui, hem treballat amb prop de 780.000 persones: 57% dones; 53% sense estudis o amb estudis secundaris obligatoris; 95% persones desocupades; 43% persones immigrants i 4% sol·licitants d'asil i refugi. El 37% tenien menys de 30 anys i el 24% més de 45.

D'altra banda, 321.997 persones han millorat la seva qualificació per a l'ocupació a través de la formació prelaboral i la qualificació professional que ha ofert Creu Roja. A tot això s'hi suma que hem desenvolupat prop de 134.000 accions formatives per a l'ocupació i hem col·laborat amb una mica més de 70.000 empreses amb les que s'han establert gairebé 278.000 aliances.

Pel que fa a les eines digitals, destaca el CRE-e, el Servei Multicanal d'Orientació per a l'Ocupació, que va néixer el 2019 amb l'objectiu d'acompanyar cap a l'ocupació a persones que, per alguna raó, no es poden desplaçar fins a les nostres assemblees.

El Pla d'Ocupació de Creu Roja també ha desenvolupat campanyes de sensibilització dirigides tant al teixit empresarial com a la societat general amb un mateix missatge: el talent i la capacitat professional no tenen res a veure amb el gènere, edat o procedència d'una persona, promovent així la igualtat d'oportunitats i de tracte en l'ocupació. +

IL·LUSTRACIÓ: PUEBLA

Parlem amb la directora creativa de fragàncies de Carolina Herrera, una de les multinacionals que es van sumar al moviment de la Creu Roja i de la Mitja Lluna Roja amb la iniciativa *Heart for Hope*, que va destinar part dels seus beneficis a lluitar contra la pandèmia.

— **A Espanya, els 1,5 milions d'euros de Heart for Hope han ajudat a més de 4,3 milions de persones. Com va sorgir aquesta iniciativa?**

— Carolina Herrera va començar a ajudar des del primer moment fent bates i mascaretes a Nova York, Madrid... Després d'aquest primer moment vam voler fer alguna cosa a nivell global, més mediàtic, perquè sabem que quan alguna cosa és mediàtica, més ajudes reps. El soci perfecte, per la trajectòria i per l'ajuda que dona era la Creu Roja i la Mitja Lluna Roja. Per què no hauríem de fer-ho amb aquesta organització? Una organització que ha estat des de sempre al centre de tot: desastres, pandèmies... a nivell global i també local.

— **Hem pogut canalitzar tota aquesta onada de solidaritat a la que s'hi van sumar moltes persones gràcies a la vostra ajuda i a la de moltes altres aliances. És Espanya un país solidari?**

— Sí, jo ho he vist a tots els nivells. A les escoles, a casa meua... la meua filla petita va començar a cosir mascaretes, per exemple. Hi va haver iniciatives a tots els nivells. Es va fer molt, tothom va ajudar i hi va col·laborar. Va ser molt bonic, sense oblidar les tragèdies que s'han viscut i s'han vist.

— **Un dels col·lectius en què més ha impactat la pandèmia són les dones. Des de Creu Roja es treballa molt l'empoderament, aquest sentir-se segura és també part de l'essència del vostre grup?**

— L'empoderament té molt a veure amb la seguretat, amb el benestar i l'acceptació. L'apoderament, per a una dona és unes sabates de taló; per a una altra, uns pantalons; per a una altra, uns llavis vermells... la roba la fas servir tu, no et fa servir a tu. Et dona seguretat. Quan treballa amb perfums penso en una dona poderosa, però divertida i també vulnerable. Els llavis vermells, o rosa, o taronja significa sentir-se bé amb una mateixa. Carolina Herrera dona suport a la dona a ser femenina, a acceptar-se, a trobar aquesta seguretat.

Quan treballem amb aquestes dones incidim en la importància de sentir-se bé, de cuidar-se perquè, a través d'aquest benestar puguin recuperar l'alegria i l'esperança. És un treball constant. No arribes a ser la dona empoderada perfecta. L'empoderament és el dia a dia. L'acceptació és el dia a dia. L'alegria de viure s'ha de treballar tot el dia.

— **Creu Roja va néixer com a moviment mundial fa més de 156 anys. Som una organització amb molta història, però contemporània a la vegada. Quina imatge tens de Creu Roja?**

— Per mi, l'èxit de la Creu Roja és precisament que és contemporània al 100% perquè es va adaptant a les necessitats amb el temps. Ja no a la dècada, sinó al minut. A mi em sembla meravellós. Crec que per això és un referent avui, 156 anys després, i ho seguirà sent per sempre. Considero que és important mantenir sempre l'essència però al mateix temps evolucionar i adaptar-se. Ser resilient amb el temps. +

CAROLINA A. HERRERA

“L'empoderament de la dona té molt a veure amb la seguretat i l'acceptació”

Llegeix l'entrevista completa a Carolina A. Herrera des d'aquí:

HUMANITAT

L'abraçada de la voluntària de Creu Roja Luna Reyes a Abdou, un jove senegalès que arriba a una platja de Ceuta exhaust, quedarà per sempre en la nostra memòria per encarnar els valors en què creiem.

Fotografia:
Bernat Armangue / AP Photo / Gtres

RECONeixEMENTS

DE LA SOCIETAT, PER A LA SOCIETAT

Dia Mundial de la Creu Roja i la Mitja Lluna Roja

El passat 5 de maig vam celebrar el Dia Mundial de la Creu Roja i de la Mitja Lluna Roja. Sota el lema 'De la societat, per a la societat', Creu Roja va fer entrega de les Medalles d'Or 2020 que van haver de ser ajornades per la pandèmia. A l'acte, conduït pel locutor Toni Aguilar i presidit per Sa Majestat la Reina, es va reconèixer l'esforç, la solidaritat i el compromís social de les següents persones i organitzacions:

- Adela Cortina, filòsofa i catedràtica d'Ètica de la Universitat de València
- Azamat Baialinov, president de la Mitja Lluna del Kirguizistan
- Pedro Cavadas, doctor especialitzat en reconstrucció microquirúrgica
- Fundació Arrels, dedicada a la defensa i protecció de la infància i capitanejada per Lourdes Reyzábal
- Concha Velasco, actriu

La placa d'Honor del 2021, un reconeixement únic, fou concedida al voluntariat del Moviment Internacional de la Creu Roja i la Mitja Lluna Roja, que va recollir Francesco Rocca, president de la Federació Internacional de la Creu Roja i la Mitja Lluna Roja (IFCR). +

Placa d'Honor a les Forces Armades en reconeixement de la seva tasca

■ Creu Roja ha concedit la seva Placa d'Honor -la seva més alta condecoració- a les Forces Armades. Amb aquest gest, reconeix els valors dels Exèrcits i de la Unitat Militar d'Emergències (UME), i en especial, l'elevat grau d'humanitat demostrat en la protecció i defensa de les persones en situació de vulnerabilitat i del Dret Internacional Humanitari.

VOLUNTARIAT

Voluntariat, una força viva

El 2020 ens va plantejar un repte sense precedents: una pandèmia mundial. Per enfrontar-nos-hi, vam comptar amb el compromís i solidaritat de les persones voluntàries de Creu Roja, aquelles que demostren que, en els moments més difícils, sempre hi ha lloc per a l'esperança.

L'any 2020, 61.426 persones es van incorporar com a voluntàries a Creu Roja. Un augment respecte al 2019 que suposa l'increment anual més alt que hem registrat des que comptem amb registres. Gràcies a la seva convicció i al seu compromís, i juntament amb la resta de persones voluntàries que ens acompanyen, vam poder ajudar a les prop de 2.800.000 persones afectades i en situació de vulnerabilitat per la COVID-19.

"Encrucijada"

L'any 2020, i afrontant el repte d'incentivar la participació ciutadana en accions de voluntariat, llancem una campanya en forma de sèrie de ficció basada en experiències reals: "Encrucijada". La sèrie, que es va emetre a Movistar +, consta de quatre capítols curts en els quals participen intèrprets com Jaime Blanch, Ruth Díaz, Emilio Buale, Lucía Caraballo, César Mateo o María de Nati.

L'any 2021, i per donar-li continuïtat a aquest projecte, hem presentat una nova campanya de sensibilització al voluntariat sota el nom d'"Encrucijada: El casting".

El voluntariat en xifres

250.000

Persones voluntàries amb què comptem actualment

1.400

Punts d'atenció en tot el territori

4M

Milions de persones ateses a nivell nacional

"Encrucijada" és el nom de la campanya de sensibilització al voluntariat posada en marxa per Creu Roja amb la participació d'Emilio Buale i altres importants intèrprets.

Entre les peces que es poden trobar en aquesta nova proposta destaca l'espot principal (amb l'actor Emilio Buale, que torna a participar en la campanya), un interessant *making of* de com s'ha dut a terme el projecte i deu pindoles en dos formats que donen a conèixer la història de cinc persones voluntàries de l'Organització.

El voluntariat és un dels principis fonamentals de Creu Roja. A Espanya, comptem actualment amb més de 250.000 persones voluntàries (és a dir, un quart de milió de persones voluntàries) i més de 1.400 punts d'atenció a tot el territori que ens permeten atendre anualment a més de 4 milions de persones a nivell nacional, de les quals més de 1,7 milions són ateses des de programes socials i amb el suport de més de 1.360.000 socis i sòcies, empreses i aliats. El voluntariat, sens dubte, és una força viva. +

EDUCACIÓ

OMPLIR ELS HOSPITALS DE COLOR I ALEGRIA

A vegades se sap la data d'entrada, però no la de sortida. Les vicissituds que porten una persona a romandre ingressada en un hospital són moltes i diverses. Però, què passa quan els pacients són nens, nenes o adolescents?

Durant la pandèmia, Creu Roja Joventut va organitzar desfilades mensuals a l'exterior de l'Hospital Universitari Central d'Astúries (HUCA).

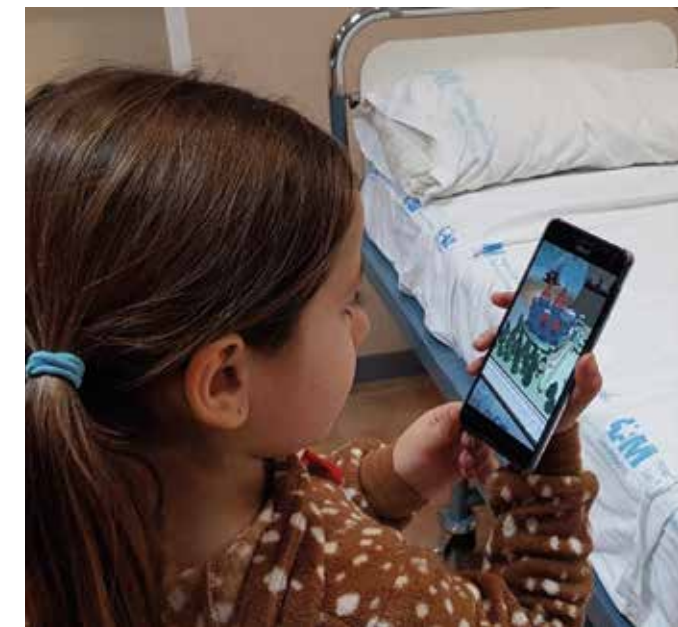
Per a qualsevol persona, estar en un centre hospitalari no és senzill, especialment quan les circumstàncies t'obliguen a estar-hi durant un temps. En el cas dels nens, nenes o adolescents, la situació és especialment difícil per la sèrie de desajustos socials, familiars, emocionals i educatius que comporta. Programes com el d'Infància Hospitalitzada de Creu Roja Joventut busquen canviar aquesta situació. Aquest programa persegueix pal·liar els efectes que pot causar en un nen o nena estar ingressat durant molt de temps en un hospital. Per aquest motiu, es fan activitats lúdico-educatives, suport escolar, així com accions d'acompanyament i treball amb la família. Tot això, amb l'objectiu de millorar la qualitat de vida dels nens, nenes, o adolescents (de 0 a 18 anys) ingressats al centre hospitalari.

I va arribar una pandèmia mundial

La pandèmia va causar estralls als hospitals, cosa que va obligar al fet que el programa d'Infància Hospitalitzada hagués de reinventar-se per adaptar-se a la situació. L'any 2020, el programa funcionava a 40 hospitals d'Espanya; en l'actualitat, ho fa a 31, en alguns, això sí, de forma virtual i en d'altres, a poc a poc (i depenent de la situació sanitària) de manera presencial. Fins al novembre de 2021, el programa ha atès a 7.044 nens i nenes, ha fet 5.867 acompanyaments (activitats lúdico-educatives) i ha entregat 782 kits de material educatiu.

Un dels llocs on s'ha continuat desenvolupant el programa (contra vent i marea) és a l'Hospital Universitari Central d'Astúries (HUCA), on van recórrer a les pantalles, als packs especialitzats i a (fins i tot) una desfilada una vegada al mes a l'exterior de l'hospital per no perdre el contacte amb els nens i nenes. També a la Comunitat Valenciana o a Galícia han fet ús de les pantalles per vertebrar la seva activitat, a més de preparar bossetes amb materials.

Maneres d'arribar n'hi ha moltes; només cal tenir-ne ganes i mirar endavant. +

REALITAT AUGMENTADA

La imaginació no té límits

■ El programa d'Infància Hospitalitzada camina cap al futur de la mà de les noves tecnologies mitjançant el projecte EntamAR, una iniciativa de Creu Roja Joventut al costat de la Fundació Tecnologies Socials, TECSOS, que consisteix en una aplicació de realitat augmentada amb dos escenaris d'ús: un, amb activitats tipus 'escape room' a zones comunes de l'hospital; i un altre, que permetrà que els nens i nenes puguin introduir de manera virtual elements 3D i 2D per personalitzar la seva habitació o altres espais del centre hospitalari. El projecte, que es posarà en marxa de manera progressiva, arrencarà pròximament en 24 centres.

L'èxit està en el demà

Ni tan sols una pandèmia mundial va aconseguir aturar el Projecte de Promoció de l'Èxit Escolar de Creu Roja Joventut. El seu objectiu? Donar suport i reforçar nens i nenes en situació de vulnerabilitat.

La xifra

8.859

Nens i nenes van participar en el Projecte de Promoció d'Èxit Escolar el 2021

L'educació és l'eina definitiva per construir un futur millor.

Així ho entenen des de Creu Roja Joventut, que, a través del Projecte de Promoció d'Èxit Escolar tracta de donar suport a la infància i a les famílies en situació de vulnerabilitat perquè això no suposi un obstacle per assolir la igualtat d'oportunitats i aconseguir l'èxit en els seus estudis.

Espanya és el país amb una taxa més alta d'abandonament escolar de la Unió Europea segons les dades publicades el 2020 per Eurostat, que adverteixen que el 17,3% de les persones joves d'entre 18 i 24 anys no segueixen formant-se després de finalitzar l'Educació Secundària. Des de la Creu Roja volem canviar aquesta realitat.

L'any 2021, el Projecte d'Èxit Escolar de Creu Roja Joventut es va desenvolupar a 50 províncies, en més de 360 localitats i en més de 470 punts d'activitat, on van col·laborar 4.176 persones voluntàries que van atendre a 8.859 nens i nenes. Al projecte hi participen menors d'entre 6 i 17 anys que estan fent Educació primària o Secundària. Nens i nenes que són derivats pels Serveis Socials (ja que tenen necessitats específiques de suport educatiu o dificultats d'aprenentatge, a més de pertànyer a famílies en situació de risc social) i als quals atén el voluntariat de Creu Roja a través de tasques escolars, i atractius jocs i activitats.

L'any 2021, a més, es van realitzar més de 140.000 activitats d'acompanyament educatiu fins al novembre i més de 38.000 activitats d'oci, més de 29.000 activitats de promoció de desenvolupament personal i més de 29.000 activitats relacionades amb la promoció de la salut.

Una aposta per l'èxit del demà que és, a la vegada, una acció de cohesió social amb beneficis en el present. +

Formar-se, un verb en futur

“Garantir una educació inclusiva i equitativa de qualitat i promoure oportunitats d'aprenentatge permanent per a tots”, recullen els Objectius de Desenvolupament Sostenible. Així ho fem a Creu Roja.

L'educació és un dret fonamental i un component bàsic per garantir l'exercici d'altres drets. No només permet la mobilitat socioeconòmica, sinó que és clau per sortir de situacions de vulnerabilitat. A Creu Roja facilitem, en funció dels interessos i necessitats de les persones, l'adquisició de competències i capacitats perquè puguin portar una vida més autònoma, segura, saludable i sostenible que contribueixi al seu desenvolupament personal.

Les nostres accions formatives se centren, per exemple, a facilitar l'adquisició de competències i capacitats perquè les persones redueixin la seva situació de vulnerabilitat; en fomentar la tolerància entre la població en general i contribuir a crear societats més pacífiques a través de la formació en valors, hàbits i conductes; o en compartir l'experiència i els coneixements propis de Creu Roja.

Tot això, amb un model formatiu personalitzat que veu la persona en la seva globalitat, i en entorns híbrids (presencial i virtual) que aposten per la col·laboració i la participació. Per aquest motiu, hem desenvolupat píndoles formatives; cursos per al voluntariat; cursos per a empreses; o cursos eLearning sobre primers auxilis, cooperació internacional, drets humans, intervenció social o ocupació. Perquè el saber, diu una coneguda cita, no ocupa lloc. I, sobretot, es conjuga en futur. +

IL·LUSTRACIÓ: MARINA TENA

CALCULAR REDUIR COMPENSAR

PER LLUITAR CONTRA L'ESCALFAMENT GLOBAL

2030 és la data límit per aconseguir els objectius establerts per l'ONU per evitar una catàstrofe global. Creu Roja està treballant per aconseguir la neutralitat climàtica. Mitjançant l'estratègia +CO(mpena)2, mesurem i registrem la nostra empremta de carboni per prendre mesures que minimitzin el nostre impacte mediambiental.

Qualsevol acció humana, particularment el consum d'energia per a electricitat o transport, té un impacte en el medi i genera gasos d'efecte hivernacle que són absorbits pel sol i, com a conseqüència, la temperatura mitjana de la terra augmenta més del que passaria en condicions naturals. 2020 passarà a la història no només com l'any de la pandèmia, sinó també per ser l'any més càlid a tot el món -igual que el 2016- des que es tenen registres. Es tanca així una dècada de temperatures rècord que posa de manifest la urgència d'actuar contra el canvi climàtic. Un problema crucial que l'any passat va reunir líders mundials, societat civil i organitzacions humanitàries a la Cimera del Clima celebrada a Glasgow per fixar accions que limitin l'augment de la temperatura a 1,5 °C respecte als nivells preindustrials. Aquest és el límit que estableix la ciència per evitar els efectes més catastròfics d'una situació que ja no es pot revertir, però sí mitigar.

“Fer front al canvi climàtic serà la nostra principal prioritat en la propera dècada”, afirmava el president de la Federació Internacional (IFCR), Francesco Rocca, a finals de 2020. Creu Roja Espanyola, conscient de la necessitat de posar remei a un problema que afecta el planeta de manera global, va llançar el 2018 la crida 'Compromesos amb les persones i el medi ambient', amb l'objectiu d'oferir respostes integrals a la lluita contra el canvi climàtic i la pobresa energètica, tant internes com externes.

Calcular abans de compensar

Per poder reduir aquests gasos, cal conèixer prèviament l'empremta de carboni, l'indicador que reflecteix el total de gasos d'efecte hivernacle emesos per efecte directe o indirecte per un individu, organització, esdeveniment o producte. Des Creu Roja hem posat en marxa una estratègia global centrada en la reducció de la nostra empremta de carboni i en la lluita contra la pobresa energètica sota el nom de +CO(mpena)2.

Aquest pla es basa en tres pilars. Primer, el càlcul de les emissions de gasos d'efecte hivernacle. En segon lloc, la reducció de les emissions i la compensació d'aquelles que no puguin ser reduïdes o evitades com a conseqüència de l'impacte de la feina diària de la Institució. I, en tercer lloc, la posada en marxa de projectes de lluita contra la pobresa energètica per mitigar els efectes del canvi climàtic.

A Creu Roja hem calculat quin és el nostre impacte sobre el medi ambient en termes d'emissions – en totes les nostres activitats – i hem registrat la nostra empremta de carboni davant l'Oficina Espanyola de Canvi Climàtic. El responsable de fer aquests càlculs, Jesús Ayala, referent d'Eficiència Energètica de Creu Roja, explica que per reduir l'empremta de carboni cal tenir en compte els sub-

Creu Roja farà tasques de reforestació amb registre de les absorcions produïdes als territoris de Castella i Lleó i La Rioja.

ministraments de l'organització de gas, electricitat, aigua, carburants i estacions de servei, així com els viatges -en tren, autobús, metro, avió i el quilometratge de les persones-, a més de cada vehicle i el seu consum, i l'ús de paper a les oficines. Per aquest motiu es revisen totes les factures de cadascuna de les nostres delegacions mes a mes. També s'està posant especial atenció en la transformació de la flota de vehicles, que ja supera els 3.500 i que suposa una gran alternativa mediambiental de mobilitat.

Reforestar per compensar

Una de les iniciatives amb què Creu Roja pretén contrarestar les emissions de diòxid de carboni i gasos d'efecte hivernacle que genera durant la seva activitat és a través de la reforestació d'espais i entorns naturals. Durant l'any 2020 vam fer reforestacions a diferents municipis de Castella i Lleó i La Rioja amb l'objectiu de compensar el nostre CO₂. Entre les dues comunitats, vam plantar més de 34.400 arbres d'espècies autòctones: pi, alzina, roure de fulla petita i arç de fulla gran. En total, 40 hectàrees verdes que ajudaran a reduir la concentració de gasos a l'aire. També hem fet plantacions a les Illes Balears i a la

La seu de Creu Roja a Alcorcón està construïda amb termoargila i compta amb la màxima qualificació energètica

Comunitat Valenciana, però en aquests casos, amb la intenció de conscienciar la ciutadania.

El projecte de compensació forma part d'un pla a nivell estatal amb claus comunes per a tots els territoris per tal de complir amb els criteris establerts pel MITECO: la reforestació d'una superfície mínima d'una hectàrea ubicada en territori nacional i l'ús del sòl no sigui el forestal prèviament a la reforestació, a més d'una permanència mínima de 30 anys amb un pla de gestió revisat cada 5 anys per supervisar el creixement de la massa forestal i per tant de l'absorció de les emissions.

Un edifici autosostenible a Alcorcón

Un altre dels projectes de l'Organització en la lluita pel medi ambient és la seu de l'Assemblea Local de Creu Roja a Alcorcón. Un edifici pensat i construït posant la mirada en el futur en termes de funcionalitat i cura del medi ambient. "És el primer edifici d'arquitectura sostenible de Creu Roja i amb ell complim els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS). Des del primer moment, vam apostar per un projecte que tenia la geodèrmia com a font d'energia", comenta Saturnino Peña Solís, president de l'Assemblea Local d'Alcorcón.

La seu és un espai funcional i molt senzill. Construït amb termoargila -un material especialment utilitzat en arquitectura bioclimàtica per la seva capacitat d'estalvi energètic-, compta amb un disseny auster, ventilació natural i la màxima qualificació energètica. És un espai lluminós i transparent, en harmonia amb la governança de l'organització; i, a més a més, és polivalent, permetent que en funció de les necessitats pugui transformar-se i canviar.

Contra la pobresa energètica

Mentre treballem pel planeta, la nostra estratègia per fer front a l'escalfament global també està enfocada a millorar la vida de les persones que pateixen pobresa energètica. Estem ajudant a 24.000 famílies a millorar la seva

eficiència energètica i a reduir les emissions de les seves llars al voltant de 215 kg de CO₂ anuals. Per fer-ho, Creu Roja destina l'estalvi que cada assemblea aconsegueix com a part de la compensació de la seva pròpia petjada de carboni.

Totes aquestes accions formen part de l'estratègia comuna que des de la Creu Roja ens hem marcat per lluitar contra el canvi climàtic, tant en el si de l'Organització com en la societat. Encara hi som a temps, però hem d'actuar ja. La supervivència de la humanitat depèn de les mesures que adoptem avui. +

CARTA SOBRE EL CLIMA I EL MEDI AMBIENT

La Federació Internacional de la Creu Roja (IFRC) i de la Mitja Lluna Roja va aprovar el 20 de maig de 2021 la 'Carta sobre el clima i el medi ambient', a la qual s'ha adherit Creu Roja Espanyola. Un document que té com a objectiu donar impuls i orientació a l'acció col·lectiva per abordar les crisis climàtica i ambiental, principalment per a aquells que sentiran el seu impacte amb més força. La carta, que recull set compromisos per integrar una perspectiva mediambiental en les operacions i el funcionament de les organitzacions del Moviment, es guia per l'evidència científica més actualitzada i pels objectius de l'Acord de París, El Marc de Sendai per a la reducció del risc de desastres i els Objectius de Desenvolupament Sostenible de les Nacions Unides. "La nostra capacitat de protegir la vida i els drets de les generacions presents i futures depèn de que prenguem les decisions correctes ara", diu la carta.

L'ESCASSETAT D'AIGUA, UNA AMENAÇA PER A LA HUMANITAT

Per FERNANDO VALLADARES

Professor d'investigació del Consell Superior d'Investigacions Científiques (CSIC), on dirigeix el grup d'Ecologia i Canvi Global al Museu Nacional de Ciències naturals (MNCN-CSIC). Doctor en Ciències Biològiques per la Universitat Complutense de Madrid.

Les Nacions Unides parlen de "fracàs moral" en referir-se a la manca d'aigua potable en nombroses poblacions humanes. El reconeixement al juliol de 2010 per part de l'Assemblea General de Nacions Unides de l'accés bàsic a l'aigua i al sanejament com un dret humà té relació directa amb la condició de l'aigua com a bé públic essencial per a la vida i per a l'economia. Aigua en quantitat i en qualitat suficients és una cosa imprescindible per al desenvolupament de la societat i per a la lluita contra la pobresa i les malalties a qualsevol part del món. És un recurs indispensable per al manteniment dels ecosistemes, però sobretot és un dret essencial per a la vida i la dignitat dels éssers humans. El caràcter transversal de l'aigua fa que sigui una peça fonamental per al desenvolupament sostenible i per això es dedica el sisè dels disset objectius de desenvolupament sostenible (ODS) a garantir la disponibilitat i la gestió sostenible de l'aigua i el sanejament per a tothom. Però la realitat, sis anys després d'haver publicat l'agenda 2030 dels ODS, és molt decebedora. Avui, un de cada cinc nens al món no té prou aigua per satisfer les seves necessitats diàries; la majoria es troben a l'Àfrica Oriental i Meridional (58% del total d'aquests nens), seguida d'Àfrica Occidental i Central (31%), Àsia Meridional (25%) i Orient Mitjà (23%). La crisi mundial de l'aigua és una realitat que el canvi climàtic no farà més que empitjorar: es calcula que per a l'any 2030 un de cada quatre nens del món viurà en zones amb manca extrema d'aigua i uns 700 milions de persones hauran de mobilitzar-se empesos per l'escassetat d'aigua.

Per si les dades relatives a l'escassetat d'aigua per a l'ésser humà no fossin prou alarmants, ara sabem que la llar d'una de cada tres persones del món està amenaçada per l'escassetat d'aigua induïda pel canvi climàtic. Les zones seques, la llar de 2.100 milions de persones, estan sent especialment impactades pel nou clima que ja ha afectat a 213 milions de persones en aquestes regions. Presents en tots els continents encara que amb major presència a Àfrica i Àsia, les terres seques assenten a milers d'importantes comunitats rurals i urbanes, incloses algunes de les majors ciutats del món, com El Caire, Ciutat de Mèxic o Nova Delhi. Les terres seques constitueixen el 41% de la superfície terrestre mundial i el 45% de la superfície agrícola. Estudis recents revelen que l'aigua, el seu punt més feble, s'està convertint en una amenaça encara més gran: les zones seques es troben entre els ecosistemes més vulnerables al canvi antropogènic del clima i corren greu risc de desertificació. Només en el període 1982-2015, el 6% de les terres seques del món van patir una desertificació profunda a causa de les pràctiques insostenibles en l'ús de la terra agreujades pel canvi climàtic antropogènic. Tot i

haver afavorit un reverdiment global, el canvi climàtic ha degradat ja el 12,6% de les terres seques, és a dir, la barbaritat de 5,4 milions de km². Resulta particularment difícil la resolució d'aquests problemes i la prevenció eficaç dels riscos creixents de desertificació perquè el 93% de les comunitats afectades es localitzen en països econòmicament desfavorits.

Les terres seques es defineixen per una relació inferior a 0,65 entre la precipitació mitjana anual i l'evapotranspiració, és a dir, la pèrdua d'aigua per evaporació i per la transpiració d'animals i plantes. L'escassetat d'aigua pròpia d'aquestes zones afecta tant als ecosistemes naturals com als gestionats per l'ésser humà, i limita la ramaderia, l'agricultura, així com la producció de fusta i farratge, reduint la prestació de nombrosos serveis ambientals. Durant mil·lennis, les terres seques s'han vist molt alterades per una combinació de factors naturals de tipus climàtic (precipitacions erràtiques i en ocasions torrencials, sequeres intenses i fortes onades de calor) o biològic com les plagues de llagostes, i, sobretot, per activitats humanes com l'ús del foc per gestionar la vegetació, el pasturatge extensiu, la recol·lecció de fusta i altres productes forestals, així com per la pràctica de diversos conreus. Els sòls de les terres seques solen ser molt vulnerables a l'erosió eòlica i hídrica, estan sotmesos a una intensa meteorització mineral i són poc fèrtils a causa del baix contingut de matèria orgànica a la capa superior del sòl.

Parlar de limitacions hídriques és parlar de limitacions agrícoles. El canvi climàtic antropogènic ha reduït la productivitat agrícola mundial en aproximadament un 21% des del 1961, una desacceleració que equival a perdre els darrers 7 anys de productivitat agrícola. L'efecte és substancialment més greu (una reducció de ~ 26-34%) en les regions més càlides d'Àfrica, Amèrica Llatina i el Carib. En general s'ha observat que l'agricultura mundial s'ha tornat més vulnerable al canvi climàtic, augmentant els greus problemes derivats en l'actualitat de l'escassetat d'aigua.

Comprendre el paper del canvi climàtic antropogènic i el dels diferents usos de la terra en l'impuls de la desertificació és essencial per a donar respostes polítiques eficaces davant la desertificació creixent de les extenses zones seques que cobreixen la Terra, unes zones tan vulnerables com transcendents per a la humanitat. Aquest coneixement també planteja grans desafiaments per a la gestió de l'aigua en un món canviant i evidència que caldria multiplicar els esforços econòmics com a mínim per quatre per assolir l'ODS 6 l'any 2030, segons previsió. Els desafiaments relatius a l'escassetat d'aigua són especialment complexos perquè han de ser abordats de forma global tot i que el seu impacte a escala local és molt desigual. +

#ClimateChangedMe, el procés definitiu que et canviarà la vida

La IFRC ha llançat una campanya que mostra l'impacte del canvi climàtic en la vida de les persones.

ïsos d'ingressos baixos i mitjans baixos. Una persona de cada set ha patit els efectes d'algun desastre relacionat amb el clima. Xifres que haurien d'alertar-nos de les greus conseqüències d'aquest tipus de fenòmens derivats del canvi climàtic.

A Creu Roja som el principal agent d'intervenció davant les repercussions humanitàries de la crisi climàtica. Portem temps tractant de sensibilitzar i mobilitzar la població davant d'un problema que ens afecta a tots i totes. La Federació Internacional de Societats de la Creu Roja i de la Mitja Lluna Roja (IFRC) ha llançat aquesta campanya per a mostrar l'impacte del canvi climàtic en la vida de les persones a tot el món. La campanya #ClimateChangedMe presenta el canvi climàtic com la "experiència fonamental que canvia la vida". Per aquest motiu, la Federació ha reunit més de 100 veus de membres de la comunitat, personal voluntari i activistes com Greta Thunberg o Fridays for Future que expressen la seva opinió al respecte a través de vídeos curts. El clima em va canviar. Et canviarà a tu aquesta història? +

En els darrers deu anys, hem vist com el 83% dels desastres desencadenats per amenaces naturals han estat provocats per fenòmens meteorològics i climàtics extrems, com inundacions, tempestes i onades de calor. Aquest tipus de desastres han causat més de 410.000 morts en l'última dècada, en la seva gran majoria en pa-

Parlem de pobresa energètica

La pobresa energètica és la incapacitat d'una llar de satisfer una quantitat mínima de serveis de l'energia per a les seves necessitats bàsiques, com mantenir l'habitatge en unes condicions de climatització adequades per a la salut (18 a 21°C a l'hivern i 25°C a l'estiu, segons els criteris de

l'Organització Mundial de la Salut), cosa que es pot veure agreujada per disposar d'un habitatge ineficient energèticament.

És un problema que afecta el 9,1% de la població a Espanya i que impacta especialment en les persones més vulnerables amb què treballem a Creu Roja. Només el 2020, vam fer entrega d'un total de 20.313 kits d'eficiència energètica que han rebut 17.676 persones. Per donar-los suport, a més, duem a terme diferents accions que s'encaixen sota dues premisses: la primera, la inclusió social, però també accions en favor de la sostenibilitat i el medi ambient.

VINYETES PER DESPERTAR CONSCIÈNCIES

Totes les vinyetes d'AHORA, en aquest codi QR.

Amb el naixement d'AHORA, el mitjà de comunicació digital de la Creu Roja, hem incorporat nous formats que ens ajuden a explicar la realitat des de diferents prismes i òptiques. Entre ells, les vinyetes, que ens permeten narrar realitats complexes de manera conceptual, comptant amb la visió estètica, professional i personal de referents del sector com els Premis Nacionals de Còmic Paco Roca o Javier de Isusi, i il·lustradors i il·lustradores de la talla de 72Kilos, Gazpacho agridulce, Tutticonfetti, Alfonso Casas o Puebla.

IL·LUSTRACIÓ: MIGUEL BRIEVA

ÁNGEL LEÓN

“EL PRIMER ACTE PER A SER SOSTENIBLE ÉS ESTIMAR LA NATURA”

Per al cuiner Ángel León, el mar és molt més que el principal rebost que fa servir al seu restaurant Aponte. El mar li serveix d'inspiració i és, també, la seva taula de salvació. La pesca sostenible i la utilització d'espècies, que històricament s'han considerat productes de rebuig, són els senyals d'identitat de la proposta gastronòmica del conegut com el 'Chef del Mar'. El seu respecte per la natura i el compromís amb la sostenibilitat l'han portat a crear un fòrum internacional de debat al voltant de la sostenibilitat que reuneix a gairebé un centenar de prestigiosos cuiners i cuineres per a promoure la conservació de mars i oceans.

La innovació està a l'ADN d'aquest gadità. Va ser el primer cuiner del món en desenvolupar el plàncton com a ingredient per al consum humà i aquest any va presentar un cereal marí, un nou aliment carregat de propietats nutritives que podria conrear-se en indrets amb escassetat de recursos. Convertir l'alimentació d'origen marí en un recurs sostenible, innovador i que aporti valor al sector de la gastronomia i a la societat és l'objectiu que persegueix el cuiner.

— D'on prové el teu idil·li amb el mar?

— Ve de petit. Jo era molt mal estudiant i el meu pare em pressionava molt perquè estudiés. Aquesta relació canviava completament quan arribàvem al vaixell. Aquella persona que era tan dura amb mi, de sobte entràvem al vaixell, ens posàvem a pescar i era increïble, perquè era una altra persona. Mentre pescàvem, aquesta tensió i aquesta emo-

ció de si picaven o no picaven, feia que ens oblidéssim de tot el que passava a la terra. Fins i tot de ser un nen hiperactiu que havia repetit tres vegades. Els que som hiperactius sempre tendim al mal i jo tinc la sort que el mar em va salvar.

— I el teu compromís amb el medi ambient i la sostenibilitat?

— Mai hi va haver un compromís. El problema és que la societat al segle XXI es marca compromisos. El primer acte per a ser sostenible és estimar la natura. Com ensenyas a la mainada d'avui a estimar la natura si no vius a la natura ni la vida t'ha donat l'oportunitat de poder viure-la? Tu li preguntes a una persona què és el mar en una assemblea de 50 persones i t'asseguro que un 60% et diu: “Guingueta, gavina, estiu, amor...”. El gran desconegut de l'ésser humà és el mar. Ens fa por i com no el coneixem, l'obviem en la nostra vida.

— Què podem fer les persones per avançar cap a una alimentació més conscient i respectuosa amb la natura, a més del què és obvi?

— Quan jo vaig a un lloc, m'agrada dir. “Hola, sóc Ángel León i sóc insostenible”. Això per començar a parlar perquè des que m' aixeco fins que me'n vaig a dormir que estic envoltat de plàstics... i em pregunto, on vas creient-te sostenible? Què pot fer una persona a casa? No llençar l'oli de la fregidora per l'aiguera, que sembla molt obvi però només un 25-30% de les persones ho fan, perquè ho han vist sempre a casa. Nosaltres al restaurant no agafem el porexpan. Tota la mercaderia que arriba, es posa en els nostres propis recipients: això ha significat estalviar-nos quatre tones en porexpan. Aquest exemple senzill, si tots els restauradors d'aquest país no agafessin el porexpan, imagina't. El que reparteix s'estalviaria 180 caixes cada dia només a El Puerto de Santa María. Imagina't això a nivell nacional. Això és una veritable revolució silenciosa. Que no sona gaire. Jo sóc partidari d'aquests gestos, d'aquestes petites coses que poden canviar les coses, però no aquests objectius tan grans que tenim de canviar el món, les coses canviaran si entre tots sumem cosetes petites.

— L'ONU assenyala que un terç de les espècies marines està en perill d'extinció. Quines espècies hauríem de deixar de consumir i quines altres hauríem d'integrar a la nostra dieta?

— Quin és el teu peix preferit? Si és el rap, tu te n'emportes un quilo de rap, i te n'emportes també la fauna acompanyant del rap que costa 0,10 €. Te n'emportes 1 quilo de rap i dos quilos de morralla. Rogers? Te n'emportes també mig quilo de morralla. I així trobaríem l'equilibri. Som uns capritxosos. Ens han ensenyat sis o set peixos i sembla que al mar només hi ha això. Hi ha milers d'espècies que no s'han socialitzat perquè no ens interessa.

— Quin paper haurien de tenir els cuiners i cuineres en el camí cap a un model d'alimentació més conscient i sostenible?

— Jo parlo molt amb els cuiners dels bars i restaurants. Quan al menú diuen que hi posen mero, jo els dic... per què poses que és mero? Els meros ja només es veuen als documentals de Cousteau. On et menges ja un mero de veritat? Per què no dius que és xerna? Posa-li el nom! Això ens ajudaria a aprendre a menjar altres espècies. Perquè un plat de mero no el pots vendre a 8,50 la ració, un mero són 25 o 30 euros. Al final, el dia que serveixes mero de veritat, el client s'enfada perquè diu que és un robatori. Si tots anomenéssim als peixos pel que són, ajudaria molt. Hi ha por per part dels restauradors a què el teu producte soni vulgar i no sigui un reclam per al client. A l'alta restauració això es va dignificar des del principi però en la restauració de cada dia no s'ha equilibrat encara.

— Cap a on creus que es dirigeix el futur de l'alimentació?

— Som una generació que vam aprendre a anar al mercat, però nosaltres li hem sumat una paraula al davant que és 'súper'. Un amic que fa poc em comentava que no acon-

seguiu aprimar-se, li vaig dir, si compressis cada dia al mercat, no et sobriarien quilos perquè menjaries verdures, carn i peix. Si la teva alimentació es basa en els productes del mercat, perdràs pes, menjaràs bé... però per anar al mercat cal temps per transformar, però com que no tenim temps... La paraula súper és el que ha canviat el camí de l'alimentació. +

ENTREVISTA
JESÚS TERRÉS

Accedeix a altres entrevistes d'interès des d'aquest codi QR

PEL MAR I LA MUNTANYA

Dron o CRAS. Els seus noms sonen estranys, però el seu potencial és indubtable. Així és com l'última tecnologia ajuda que puguem arribar a qualsevol lloc per remot o inabastable que sembli.

Gràcies a la xarxa 5G, els equips de recerca i el lloc de comandament poden interactuar de manera àgil amb la informació facilitada pels sistemes del dron.

L'innovació forma part de l'ADN de Creu Roja perquè volem canviar per a ser més eficients, però, sobretot, volem evolucionar per a ser millors. Potser per això, des de fa algun temps paraules com "dron" o "CRAS" són habituals en el si de la nostra Organització. Al costat de Vodafone i Altran (part de Capgemini) hem realitzat els primers simulacres per provar amb èxit la xarxa 5G en el rescat de persones fent servir drons. Aquest tipus de recursos poden ser molt útils, per exemple, en casos de desorientació de persones en zones rurals.

Gràcies a la xarxa 5G, els equips de recerca i el lloc de comandament poden interactuar de manera àgil amb la informació facilitada pels sistemes a bord del dron. Imatges de molt alta resolució, imatges tèrmiques, ordres i alertes generen un mapa amb les zones que ja han estat rastrejades per millorar l'eficiència de cerca. Els drons no només es limiten a aquestes situacions. A la passada Tenerife Bluetrail, una de les carreres de muntanya més altes d'Espanya, Creu Roja va aportar mitjans materials i

humans per cobrir l'atenció socio sanitària; entre ells, dos drons de rescat.

Innovació que es produeix en muntanyes, però també en platges. El CRAS (Control Remot Aquàtic de Salvament) és un dispositiu que, a forma i semblança d'un flotador, pot controlar-se de forma remota com a eina de salvament. Així, es pot dirigir cap a la víctima en solitari o transportant al o la socorrista a una velocitat d'uns 10 km/h. A més, té una autonomia de 30 minuts i pot remolcar fins a 250 kg.

I, quan parlem d'innovació, no només ens referim a avenços tecnològics (que també), sinó a una altra manera de pensar. Juntament amb la Fundació AXA, a l'estiu vam iniciar un projecte de col·laboració amb l'objectiu que les persones amb mobilitat reduïda o algun tipus de dependència poguessin gaudir de la platja amb la màxima seguretat i comoditat. Per aquest motiu vam crear "espais especials" en vuit platges, habilitades amb totes les ajudes tècniques, i també vam facilitar sessions de mobilitat amb fisioterapeutes i zones d'exercicis per al desenvolupament de la mobilitat, entre d'altres. +

UNA ALIANÇA QUE SALVA VIDES I PROTEGEIX EL PLANETA

La Creu Roja del Mar celebra el seu 50è aniversari. Cinc dècades de rescats, històries, i, sobretot, molt salnitre. Els seus objectius de salvar vides i protegir el medi ambient, això sí, segueixen intactes. Així és com ho fan.

El mar, aquesta gran massa d'aigua salada que abraça la Terra, cobreix més del 70% de la superfície terrestre. Des de 1971, Creu Roja navega per mars i oceans amb una missió: exercir la seva tasca humanitària en aquest mitjà. Per això, des de 1995, donem suport a les tasques de Salvament Marítim (entitat pública adscrita al Ministeri de Transports, Mobilitat i Agenda Urbana). Durant l'any 2020, prop de 2.000 persones van participar com a personal voluntari de Creu Roja en activitats desenvolupades en el programa de Salvament Marítim. Un any en què es van realitzar, a més, 3.172 intervencions i es van rescatar a 1.124 persones.

Els que millor coneixen les històries darrere de les dades són els herois i heroïnes que formen part de l'Organització. Aquestes en són (només) algunes:

11 anys a la mar

Als 36 anys i amb un treball d'administratiu, en José Malvido es va adonar que la seva vocació era el mar. Es va unir llavors a l'equip de Creu Roja a Cadis. Després d'onze anys, hi ha moltes lliçons apreses. "Aquí fora, cal tenir la ment molt freda", reflexiona. Malgrat això, "ajudar algú en el medi marí és bastant reconfortant", diu.

Quan la mar surt de dins

En Rafael Chordá, voluntari de Creu Roja a València, va començar el seu camí a Creu Roja Joventut, però, quan va poder, es va passar al servei de Salvament Marítim. Amb 61 anys, té clar que una vocació així "t'ha de néixer". I atresora un record especial: "Sempre m'enrecordaré de la primera persona que vaig treure del mar, un senyor a qui vam reanimar i vam poder treure'l d'una parada. Se'm va quedar gravada la seva cara".

Una enginyera naval que fa de patrona

L'Andrea Gómez és voluntària a La Corunya. "Quan vaig descobrir que hi havia una base de mar, no vaig dubtar a posar-m'hi", explica aquesta enginyera naval de 27 anys. Quan ho va fer, tot just atresorava coneixements sobre el mar; ara, exerceix el càrrec de socorrista i patrona. Si mira a l'horitzó, adverteix que mai es deixa d'aprendre. "Quan arribi una emergència, vull tirar-la endavant perfectament", comenta.

Un rescat atípic... i una mica animal

El mar sempre pot sorprendre. És el que li va passar a l'equip de Salvament Marítim de Creu Roja Laredo (Cantàbria) quan van rebre una inusual trucada: la de dos veïns que s'havien trobat una vaca atrapada en un cingle. L'equip de Salvament Marítim de Laredo va idear un sistema per recuperar l'animal; un procés "complicat", en paraules del voluntari Alesander Ruiz que, finalment, va acabar en èxit. +

HAITÍ: UN POBLE COLPEJAT QUE TORNA A POSAR-SE DEMPEUS

Creu Roja Espanyola va enviar a Haití 30 tones d'ajuda humanitària

El 14 d'agost de 2021, la terra va tornar a tremolar a Haití. Enmig d'una greu crisi socioeconòmica, el poble haitià arrossega encara les cicatrius del greu terratrèmol de 2010. Malgrat tot, la població s'esforça a aixecar-se.

És el pitjor desastre que ha assotat Haití des del terratrèmol de 2010. Fa dotze anys, més de 220.000 persones van perdre la vida. Aquesta vegada, les xifres oficials parlaven de 2.248 persones mortes, 344 desaparegudes i gairebé 13.000 ferides. Els danys en habitatges i infraestructures com hospitals i escoles també han estat importants. Gairebé 60.000 habitatges van ser destruïts i més de 77.000 van patir danys. S'estima que 650.000 persones necessiten ajuda humanitària.

El terratrèmol es va localitzar al sud-oest del país, a 150 quilòmetres de la seva capital, Port-au-Prince, i va afectar especialment a les ciutats de Jeremie i Los Cayos. Una zona rural que va ser l'epicentre d'una altra catàstrofe l'any 2016: l'huracà Matthew, que va provocar la mort de més de 800 persones i va provocar enormes destrosses materials.

La diferència principal amb el terratrèmol de 2010 és que aquesta vegada ha colpejat una zona rural on les construccions són d'un sol pis amb un tipus de materials que al caure han estat menys letals. Hi ha moltes menys persones mortes que el 2010, però es van comptabilitzar moltes persones ferides. "Dotze dies després del terratrèmol,

la gent segueix vivint a fora, al carrer. Dormen i passen el dia fora de les cases. Segueixen amb por, però tot i això estan tornant a poc a poc a la normalitat", explicava Bárbara Vallés, delegada de Creu Roja Espanyola a Haití, dies després del terratrèmol.

Recuperar els mitjans de vida: l'horitzó a llarg termini de Creu Roja Espanyola. La Bárbara forma part de la delegació permanent de Creu Roja Espanyola que porta més de 17 anys treballant a Haití. Juntament amb la Federació Internacional de Creu Roja (IFRC), a més de la Creu Roja a Haití i altres societats nacionals, a Creu Roja Espanyola hem estat a primera línia des que es va produir el tremolor. Un cop acabada la primera fase d'emergència, els esforços es van dirigir a proporcionar refugi, primers auxilis, atenció mèdica d'emergència, alberg i accés a aliments i aigua potable. La recuperació, en aquesta ocasió, presenta una complexitat afegida. "Serà molt més difícil a nivell logístic. En aquesta zona no hi ha aeroports on puguin aterrar vols internacionals, de manera que tot ha d'arribar a través de Port-au-Prince, i ara mateix, la seguretat allà a causa de les bandes de carrer és complexa. El terreny on s'ha

produït el terratrèmol té els accessos molt limitats. No hi ha carreteres, són zones molt remotes a les quals només es pot arribar en ruc o a peu. Per això, el suport i l'avaluació dels danys està sent més difícil", relata la delegada espanyola.

A més de l'ajuda humanitària enviada per la IFRC, Creu Roja Espanyola va enviar, als pocs dies del sisme, 30 tones d'ajuda humanitària, a més d'habilitar l'assignació de 50.000 € del nostre Fons d'Emergències per facilitar les primeres tasques de resposta. Es va reforçar la delegació al país contractant més personal a nivell local i comptant amb personal voluntari.

A Creu Roja Espanyola també comptem amb un horitzó a llarg termini per ajudar a que el poble haitià torni a posar-se dempeus. Per a això és indispensable que la població recuperi els seus mitjans de vida, una tasca que realitzem a través del Centre de Recursos de Mitjans de Vida, plataforma que s'encarrega d'aportar solucions i ajuda després d'una crisi. Des de fa quatre anys estem desenvolupant, amb el finançament d'AECID, un d'aquests projectes que té com a objectiu enfortir les activitats econòmiques, com l'agricultura o l'emprenedoria que ajudaran a la població

Foto: Sebastián Castañeda/REUTERS

Al llindar de l'abisme

Les conseqüències socioeconòmiques de la pandèmia de la COVID-19

Controlada la crisi sanitària que ha suposat la pandèmia en molts països, en resta la segona part: l'impacte socioeconòmic que està tenint a nivell global la COVID-19.

Al mateix temps que ens enfrontàvem al desafiament sanitari que ha deixat la pandèmia, a Creu Roja hem estat intervenint davant una crisi paral·lela: les conseqüències socioeconòmiques derivades d'aquesta. La reducció de l'ocupació i la pèrdua d'ingressos; l'augment de la inseguretat alimentària; la disminució de la protecció contra la violència i l'agudització dels problemes de salut mental en són les conseqüències més visibles, però no les úniques. La COVID-19 ha amplificat les desigualtats, desestabilitzat a les comunitats i revertit els avenços en el desenvolupament assolits en els últims decennis. Molts països s'enfronten a un repunt de la transmissió i, en paral·lel, a desastres a gran escala i a altres crisis humanitàries complexes.

En aquest context, la Federació Internacional de la Creu Roja i la Mitja Lluna Roja (IFRC) va presentar a finals de novembre l'Informe *Al llindar de l'abisme: les conseqüències socioeconòmiques de la pandèmia de COVID-19* per determinar en quina mesura aquestes repercussions secundàries han afectat les comunitats, a qui han perjudicat més i per què, a més d'analitzar la resposta de les Societats Nacionals. En aquest informe hi ha participat directament Creu

Roja Espanyola a través d'entrevistes i compartint informes i dades, al costat d'altres societats nacionals.

Sobre els impactes

La pandèmia va tenir greus repercussions econòmiques en tots els països del món i ha comportat un retrocés en els progressos assolits en la reducció de la pobresa a nivell mundial. La COVID-19 ha amplificat les desigualtats, desestabilitzat a les comunitats i revertit els avenços en el desenvolupament assolits en els últims decennis. Les conseqüències destructives de la pandèmia duraran anys i fins i tot dècades, però aquest impacte no només afecta les economies sinó també a la societat. L'informe identifica tres col·lectius als quals ha colpejat la pandèmia especialment dones, població resident en àrees urbanes i persones migrants, refugiades o desplaçades. La desigualtat en l'accés a les vacunes també exacerbarà les repercussions socioeconòmiques i n'obstaculitzarà la recuperació. El món ha posat rumb cap a una recuperació summament desigual.

La resposta

El paper de les Societats Nacionals de la Creu Roja i de la Mitja Lluna Roja, en qualitat d'auxiliars dels poders públics en l'àmbit humanitari, ha implicat que, quan els governs no han estat capaços de prestar assistència, hàgim pogut intervenir. Des de Creu Roja Espanyola també hem ajudat a altres països que, arran de la pandèmia s'han vist més fragilitzats, per fer front a l'impacte socioeconòmic. Hem mantingut els projectes i donat suport a la resposta de les societats nacionals en països com Equador, Colòmbia, el Salvador, Senegal, Gàmbia o Filipines en matèries com ocupació o l'accés a mitjans de vida.

L'informe assenyala que mai havia estat tan evident la necessitat d'adaptar l'assistència al context local. En un món globalitzat, que va haver d'enfrontar restriccions als viatges i confinaments, la comunitat internacional es va veure obligada a replantejar la seva modalitat d'intervenció. En qualitat d'agents comunitaris d'intervenció de primera línia en els contextos locals i nacionals, les societats nacionals han executat ràpidament, adaptat les operacions o ampliat la seva resposta, gràcies al fet que ja estaven presents a les comunitats. +

Llegeix l'informe complet aquí

EN BREU

El paper de Creu Roja Espanyola en altres societats nacionals

■ Com indica l'informe, a la Creu Roja Espanyola hem realitzat plans específics per fer front a la pandèmia donant suport a la resposta de la Creu Roja Salvadoreña i la Creu Roja Colombiana, col·laborant amb el servei d'assistència telefònica per assessorar com tractar casos de COVID-19 a Colòmbia i contribuint a l'acompanyament psicosocial de persones vulnerables a El Salvador.

"Seguirem treballant colze a colze amb la Mitja Lluna Roja"

■ Les primeres setmanes d'agost van canviar el destí de l'Afganistan. El 16 d'agost, enmig d'un gran caos, el règim talibà entrava a Kabul mentre els països occidentals s'afanyaven a evacuar els seus ciutadans i les persones afganeses que havien col·laborat amb ells. Davant d'aquests esdeveniments, Creu Roja a través del seu Comitè Internacional (CICR) va llançar un missatge clar: "Seguirem treballant colze a colze amb la Mitja Lluna Roja Afganesa per prestar ajuda a una població traumatitzada per la guerra", apuntava Robert Mardini, director general del Comitè Internacional de la Creu Roja (CICR) el 17 d'agost. El CICR va afirmar "tenir la determinació de romandre al costat de la població afganesa i ajudar a homes, dones i nens a afrontar la situació".

«Si no sents i no
empatitzes amb el
que tens davant és
impossible fer que arribi
a l'espectador»

BRAIS LORENZO

Fotoperiodista d'Ourense especialitzat en temes d'índole social i voluntari al departament de comunicació de Creu Roja a Ourense, acaba de ser guardonat amb el **Premi Ortega y Gasset** per la seva imatge *Cumpleaños*. Una fotografia, feta en els moments més durs i complicats del confinament domiciliari, que mostra la celebració del 98 aniversari d'Elena Pérez a la residència San Carlos de Celanova després d'haver superat el coronavirus.

Tècnic Superior en Fotografia per l'Escola d'Art Superior i Disseny Antonio Faílde d'Ourense i graduat en Geografia i Història per la Universitat de Vigo, des de l'any 2010 treballa com a col·laborador de l'Agència EFE i del diari El Faro de Vigo. També ha col·laborat amb altres mitjans de comunicació com El País, El Mundo, La Vanguardia, ABC, Público, La Marea, Nós Diario, Revista Luzes, The Guardian i agències com AFP, AP i LOF, a més de realitzar diferents treballs per a institucions i organitzacions no governamentals. Alguns dels seus treballs han estat inclosos en exposicions fotogràfiques que han recorregut el món. Etiòpia, Portugal, Itàlia, Corea del Sud, a més d'Espanya, n'han acollit algunes de les seves fotografies. El seu treball sobre la pandèmia ha rebut altres premis internacionals i el premi "Carracedo" de la Diputació d'Ourense.

— **Es valora prou la feina del fotoperiodista?**

— No entrarem en la utopia que amb una imatge pots canviar les coses, però sí pots ajudar a sensibilitzar la societat sobre determinades problemàtiques o, almenys, posar-lo

“LES IMATGES FETES DURANT LA PANDÈMIA HAVIEN DE SER FETES AMB ÈTICA, HONESTEDAT I RESPONSABILITAT”

damunt la taula i que sigui la societat la que pugui prendre alguna mena de decisió al respecte o es pugui mobilitzar.

Hi ha certes imatges que mostren determinades realitats o esdeveniments i sí que valen perquè la gent es posi d'alguna manera. Sí que és cert que, durant la pandèmia, quan la gent no podia sortir de casa i no se sabia ben bé el que passava, els fotoperiodistes i els treballadors gràfics hem estat els ulls de la societat. Hem intentat transmetre el que succeïa, tot i no ser massa fàcil. Hi ha hagut moltes traves a l'hora d'informar i les administracions, amb l'excusa sanitària, ens han vetat l'accés a molts llocs. Però ho intentem fer de la millor manera possible.

A més, si sempre cal actuar amb gran responsabilitat, en un moment en què ets els ulls de la societat, has de fer-ho amb més cura que mai perquè són moments delicats. En aquestes situacions de crisi veus el millor i el pitjor de l'ésser humà, des de l'ajuda, la solidaritat i com la gent es recolza fins com s'assenyalen. I les nostres imatges, que mostraven el que passava, havien de ser fetes amb ètica, honestedat i responsabilitat.

— **Li ha deixat petjada, o seqüeles, treballar en primera línia durant la pandèmia?**

— Vull creure que estem preparats per això. En el meu cas, moltes vegades la càmera fa d'escut, diguem que em protegeix. Quan estic treballant intent estic centrat en el que faig, però sí que és cert que tots anem guardant coses a la motxilla que després cal anar digerint i assimilant.

La pandèmia va ser un moment de molta incertesa, en el qual no sabies al que t'enfrontaves i, a l'arribar a casa, no sabies si estaves posant en perill a la gent que estava amb tu. Jo crec que, igual que un metge està preparat per enfrontar-se a situacions de crisi i a tractar la mort, els fotoperiodistes també hem de tractar d'estar preparats per enfrontar-nos a determinats moments crítics amb el nostre objectiu i ser capaços d'abstreure'ns-en tant com sigui possible. Òbviament, per transmetre alguna cosa -perquè

el que jo sempre busco és transmetre sensacions-, cal sentir i si no sents i no empatitzes amb el que tens davant és impossible fer-ho arribar a l'espectador.

— **Ha demostrat que la figura del fotoperiodista també és necessària en llocs i ciutats petites.**

— Si la realitat no es veu, no existeix. Jo reivindico que hi ha d'haver ulls a per tot, perquè estem acostumats a posar el telenotícies i que surtin els llocs de sempre. Hi ha determinats indrets del món que són l'epicentre de la informació, però amb la pandèmia s'ha posat en valor que, en ser una crisi sanitària, econòmica i social a nivell global, era tan important el que passava a Ourense com a qualsevol altre lloc. Esmento Ourense perquè és on jo treballo, però en qualsevol punt del món ha estat important documentar el que està passant. Això s'ha posat de rellevància amb una pandèmia, però sempre és important documentar a nivell local les històries que succeeixen. Hi ha d'haver ulls, taquígrafs, periodisme i fotoperiodisme a tot arreu.

— **La seva imatge Cumpleaños també ha servit per a això, no?**

— És una imatge de la qual no esperava l'èxit que ha tingut, perquè ha estat molt premiada en diversos certàmens. És una fotografia presa a Ourense, l'única província sense mar de Galícia i la que més oblidada ha estat, tant per les administracions públiques com pels mitjans de comunicació.

Habitualment, totes les notícies que arriben sobre Ourense són negatives, com incendis forestals o successos. Però aquesta fotografia, que forma part ja del relat de la història de la pandèmia en aquest país, ha posat de rellevància que ha estat feta en un territori força oblidat. Ha estat al mateix nivell que les que s'han fet en grans capitals demostrant com d'important és mostrar el que passa.

— **Per què va triar Cumpleaños —reconeguda amb el Premi Ortega i Gasset de Periodisme— per proposar-la al certamen?**

— Era una imatge que no valorava massa. La vaig triar per-

L'Elena Pérez, de 98 anys, celebra el seu aniversari a la residència San Carlos de Celanova (Ourense) després d'haver-se contagiat de coronavirus

què sabia que era un moment esperançador. És una fotografia que va guanyant amb el pas del temps i tenint més rellevància per com s'ha anat desenvolupant tot, per les xifres de morts i per com ha afectat aquesta malaltia al col·lectiu de la gent gran, els més vulnerables.

— **Són les dues cares d'una mateixa moneda.**

— És una imatge que mostra els dos costats de la vida, el bo i el dolent. Perquè dins d'aquesta crisi sanitària, aquesta persona s'havia infectat de coronavirus i va haver de celebrar el seu 98 aniversari d'aquesta manera. A més, l'interès d'aquesta imatge resideix en la dificultat d'accedir a certs llocs, com en aquest cas, a una residència de gent gran, d'on hi ha molt poques imatges. Al començament, jo no la valorava prou, fins i tot no estava entre les seleccionades en la sèrie fotogràfica d'aquesta residència, però com a fotografia individual sabia que tenia força, de manera que la vaig presentar en la categoria de fotografies individuals.

— **A més, un any després, va tornar a donar-li un regal molt especial a la protagonista de la imatge (Elena Pérez, de 99 anys).**

— Vaig tenir la sort de poder tornar a la residència de gent gran San Carlos de Celanova i estar amb l'Elena Pérez per celebrar el seu 99 aniversari. Li vaig portar la foto perquè, a més, a mi m'encanta el periodisme d'anada i tornada. Va ser un orgull i un plaer, tant de bo l'any que ve puguem celebrar el centenari, seria fantàstic.

— **Li va dir alguna cosa l'Elena sobre la foto?**

— Ella està contenta i, sobretot, la seva família. Perquè en haver estat una fotografia tan coneguda, per a mi era important que ells estiguessin contents i còmodes amb això, perquè l'Elena pràcticament s'ha fet famosa i s'ha convertit en el símbol de l'esperança.

— **Al maig de 2021 també va estar a Ceuta, sent els ulls d'una altra de les realitats que estem vivint: la crisi entre Espanya i el Marroc.**

— Ha estat la primera vegada que he cobert una crisi migratòria, que és més diplomàtica que migratòria, perquè al final la crisi migratòria es veu cada dia. Això és un problema diplomàtic entre dos països i les seves fronteres, amb el tema de l'externalització de les fronteres i ha passat el que ha passat: nens petits a l'aigua i joves jugant-se la vida per creuar. No hi entens res, per part de cap.

El que veies allà era als soldats esperant a la platja per interceptar a la gent i si podien tornar-la "en calent" ho feien. Jo veig a tothom culpable i un problema que no hi ha capacitat o, més aviat, voluntat per solucionar-ho d'una manera humanitària. Cobrint aquesta mena d'històries t'indignes i cobreixes escenes dantesques que vulnereu els drets humans en les quals els nens són els més afectats.

— **I amb una total impotència...**

— Exacte. Quan aconseguixes escoltar les seves històries i te n'adones que són nens, menors d'edat, que no tenen

Dos nens intenten arribar des del Marroc a Ceuta pel mar

pares ni diners per menjar i que es juguen la vida per venir aquí per tenir un futur i nosaltres el que fem és posar-los tot tipus d'impediments, se't cau l'ànima als peus i no entens res de com funciona el món. Fins i tot, et sents una mica culpable per estar allà realitzant la teva feina i tornar a casa, a la teva zona de confort mentre ells es queden desamparats. És gent que simplement vol viure i tenir el dret a tenir una vida millor. Això és el que busquen.

— **És una situació similar a la dels joves amagats a la muntanya de Ceuta per evitar les deportacions.**

— Aquests joves tenen un instint de supervivència que ja ens agradaria als del primer món. Tinc un germà més petit i veig a la joventut en un procés d'ensopiment molt gran amb els mòbils i els dispositius electrònics. I a aquesta gent la veus amb una gran capacitat de superació i de sortir-se'n

en tot. El que van fer va ser anar-se'n al bosc i agrupar-se en petites famílies que es recolzen els uns als altres i busquen sobreviure sense ser coartats, buscant l'oportunitat de fer el salt a la península quan puguin.

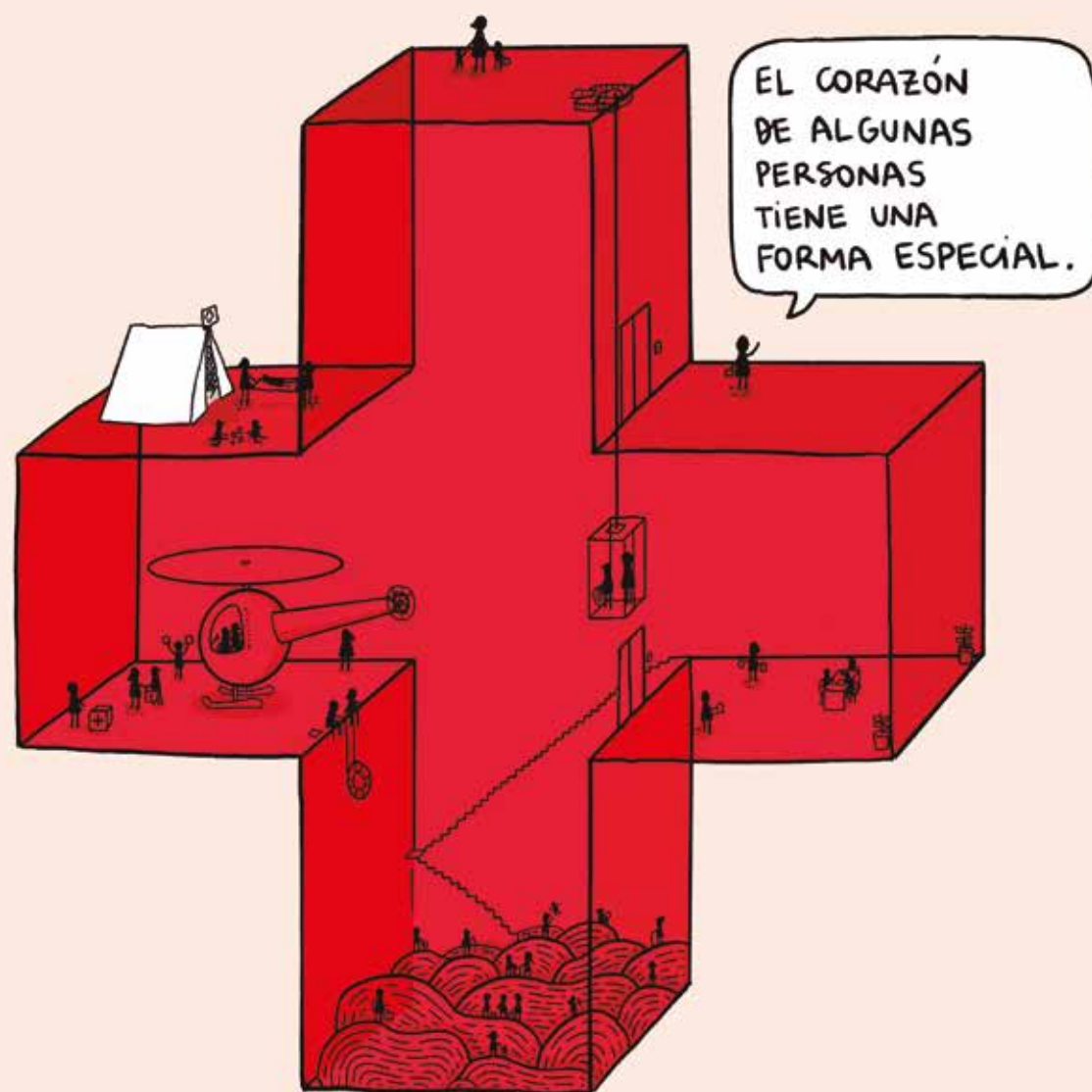
— **Col·labora amb el departament de comunicació a Ourense de Creu Roja, què és el que et va portar a sumar-te a l'Organització com a voluntari i quina tasca hi fas?**

— La meua feina com a voluntari és la de proporcionar les meves imatges al departament de comunicació per a la seva difusió. Vaig entrar a col·laborar amb Creu Roja perquè coneixia a la persona de comunicació. Parlant amb ella, vam comentar el meu interès per fer reportatges i cobertures amb l'organització i altres ONG de cooperació internacional. D'aquesta manera, vaig començar per la meua ciutat, per Ourense, acompanyant als voluntaris durant la pandèmia en el repartiment d'aliments, mantes i begudes calentes a les persones sense sostre, en aquells moments de la primera onada quan tothom era a casa seva. També he fet temes de recollida d'aliments i acompanyaments a famílies necessitades als seus habitatges.

— **Quina va ser la història que més el va marcar?**

— Durant els dies més durs de la pandèmia, hi va haver un moment en què veies tots els carrers buits i les úniques persones que estaven al carrer eren les persones sense llar. Era incoherent. Enviar a tothom a casa en ple estat d'alarma i que hi hagués persones que no tinguessin on anar. Va ser necessari buscar-los albergos o espais on aixoplugar-se perquè no tenien on anar, van ser moments que a mi em van semblar molt impactants i una tasca molt necessària amb les persones més desfavorides. +

ENTREVISTA LUCÍA DÍAZ MADURGA
FOTOS BRAIS LORENZO

GRACIAS, CRUZ ROJA.

Cor de 72 kilos. Els paisatges onírics i les reflexions positives inunden l'obra del bilbaí Óscar Alonso, l'il·lustrador i també publicista que està darrere de '72kilos' (el seu pseudònim artístic). Va començar a dibuixar el 2008 i, des de llavors, no ha parat de collir èxits, especialment en l'àmbit digital. Les seves vinyetes són autèntics fenòmens virals carregats de bon rotllo que també ha recollit en llibres com *Las vidas que dibujamos*, *El mundo es un regalo* o *Las cosas que importan*. Pots veure més vinyetes a cruzroja.es/ahora

AHORA EL PODCAST DE LA CREU ROJA

Et donem la benvinguda a les històries en primera persona, a les veus i als relats sonors d'AHORA, el podcast de la Creu Roja.

SUBSCRIU-TE A LA TEVA PLATAFORMA FAVORITA
I REP CADA NOU EPISODI.

A close-up portrait of a woman with brown hair, wearing a white surgical mask and a red jacket. The jacket features a large white cross logo on the chest. The background is blurred, suggesting an outdoor setting.

SER MILLORS

Creu Roja